

Beszámoló a

2016. februári, tisztújító választási gyűlésére

Budapest, 2016. január

Készítette:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Kabdebo', is positioned above the printed name.

Kabdebó György
a FilmJUS elnöke

Tartalomjegyzék

I. Bevezető	1
II. A tárgyidőszak éves beszámolója	1
2012.	1
Alapszabály és SzMSz megváltoztatása	1
Díszlet- és jelmeztervezők jogkezelésének átvétele	2
Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala	3
2013.	5
Nemzeti Kulturális Alap	5
Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala	7
Díszlet- és jelmeztervezők jogkezelésének átvétele	8
Üres hordozó jogdíjak egységes elvonása	9
2014.	10
Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala	10
Díszlet- és jelmeztervezők jogkezelésének átvétele	12
FilmJUS-NKA per	12
Kódolt csatornák után szedendő jogdíj	12
Vezetőségi tagválasztás	14
2015.	14
Pénzügyi Adatkezelő Rendszer (PADRE) kifejlesztése	14
FilmJUS-NKA per	15
Szinkron-rendezők jogkezelésének felvétele	15
III. Az egész beszámolási időszakra kiható események (2010-2015)	17
A FilmJUS által létrehozott szervezetek	17
Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala	18
Az Agicoa-FilmJUS konfliktus lezárása	19
A televízió-szervezetek adatszolgáltatása	20
A FilmJUS csatlakozása nemzetközi szervezetekhez és adatbázisokhoz	20
ISO-minősítés	21
Pénzügyi adatok	22
A FilmJUS tagjai	26
Elhunytak	26
Külföldi jogkezelők és a velük kötött kölcsönösségi szerződések kiterjedése	27

I. BEVEZETŐ

Az alábbi beszámoló a FILMJUS 2016. februári választási gyűlésére készült, ebben foglaljuk össze a legutóbbi választási gyűlés óta eltelt 4 év történéseit. A beszámolóban idézzük az ezen idő alatt született választmányi határozatokat is, ezek hű tükröi az eseményeknek és a tevékenységnek.

Legelső sorban emlékezzünk az időközben elhunyt választmányi tagtársunkról **Kézdi Kovács Zsolt**-ról. Emlékét kegyelettel őrizzük.

A nevezett időszakban meglehetősen nagy változások történtek a FilmJUS életében, zömében a törvényi környezet megváltozása okán. Ezen, és az azt közvetlenül megelőző időszakban többször is, gyökeres változások történtek a tevékenységünket alapvetően meghatározó szerzői jogról szóló törvényben (Továbbiakban Szjt.), e változások készítették a FilmJUS-t mind az Alapszabálya, mind a működését szabályozó egyes, egyéb szabályzatok megváltoztatására.

Egyes esetekben a beszámolási időszakot megelőző eseményeket is érintjük, hogy világos képet adjunk az egyes történésekről, feltárva így az egymást követő események összefüggéseit.

Az egyik legfontosabb, a változtatásokat kiváltó ok az Szjt. 2012. január 1-én hatályba lépő módosítása. A törvénymódosítás hatására 2012. februárban a FilmJUS rendkívüli közgyűlést tartott, akkor módosítottuk az Alapszabályt. A módosítás eredménye, hogy megszűnt a Választmány intézménye, létrehoztuk a Küldöttgyűlést, mint a FilmJUS legfőbb döntéshozó szervét. Ennek következtében megszűnt a választmányi tagok mandátuma is. Az **új Alapszabály** lehetőségével élve, a közgyűlés átalakult Választási gyűléssé és megválasztotta az új Küldöttgyűlést (továbbiakban: KÜGYÜ) az új Felügyelő Bizottságot és az új Műbizottmányt. A választást követően összeült az új KÜGYÜ és tagjai közül megválasztotta a Vezetőséget és az Elnököt.

II. A TÁGYIDŐSZAK ÉVES BESZÁMOLÓI

Az alábbi részben a beszámolási időszakra szóló beszámolók alapján vázoljuk a FilmJUS évenkénti tevékenységét. (Az egyes évek beszámolói teljes terjedelemben olvashatók a FilmJUS honlapján, mint ahogy ugyancsak olvashatók a Felügyelő Bizottság évenkénti beszámolói, a FilmJUS mérleg-beszámolói és annak kiegészítő mellékletei is.)

2012.

A FilmJUS 2012-es évi tevékenysége meglehetősen mozgalmasnak mutatkozott. Hasonlóan az előző évhez a jogkezeléshez kapcsolódó tevékenység továbbra is kiegyensúlyozottnak és sikeresnek mutatkozott, miközben a törvényi környezet többszöri változása lényegi változtatásokat kényszerített a FilmJUS-ra. Ezek miatt meg kellett változtatnunk az Alapszabályunkat és ennek megfelelően a Szervezeti és Működési Szabályzatot is.

Alapszabály és SzMSz megváltoztatása

Az Szjt. 2012. január elsején hatályba lépett változata előírja, hogy a mindeddig a FilmJUS Választmány hatáskörében lévő döntési kompetenciák a legfőbb döntéshozó szerv hatáskörébe kerülnek, ez a FilmJUS-nál értelemszerűen a Közgyűlés volt. Ezzel a változtatással gyakorlatilag ellehetetlenítették a FilmJUS normális működését. Nehezen képzelhető el normális működés úgy, hogy pl. egy

egyszerű Felosztási Szabályzat-módosítás, vagy az éves költségvetési terv, vagy a beszámoló elfogadása miatt Közgyűlést kell összehívni. Ez a logika – amellett, hogy nehézkes és költséges – teljes mértékben ellentétes a képviselői demokrácia elvével, ha így működne a Parlament, akkor pl. egy-egy éves költségvetés elfogadásához népszavazást kellene tartani. Ez természetesen működés-képtelenné tenné az egész országot.

E probléma feloldására a Civil törvény vonatkozó rendelkezésével éltünk, megváltoztattuk a FilmJUS Alapszabályát:

2011. CLXXV. törvény- az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról

63. § (1) Az egyesület legfőbb szerve a tagok összessége (taggyűlés) vagy a tagok által - az alapszabályban meghatározottak szerint - közvetlenül vagy közvetett úton legfőbb szervként választott testület.

A rendkívüli Közgyűlés 2012. február 15-én ülésezett, amelynek egyetlen napirendje az Alapszabály módosítása volt.

Az elfogadott módosítás szerint a későbbiekben a FilmJUS legfőbb döntéshozó szerve a Küldöttgyűlés, amely 15 tagból áll. Az Alapszabály módosítás elfogadásával megszűnt az addigi Választmány, Vezetőség, az Elnök és a Felügyelő Bizottság megbízatása és a Közgyűlés átalakult Választási Gyűléssé. A Választási Gyűlés megválasztotta a Küldöttgyűlést, és a Felügyelő Bizottságot.

Az Alapszabály rendelkezéseinek megfelelően a Választási Gyűlés berekesztését követően a Küldöttgyűlés azonnal összeült és megválasztotta a Vezetőséget és a FilmJUS elnökét.

A Küldöttgyűlés immáron, mint a legfőbb döntéshozó szerv, májusi ülésén elfogadta a FilmJUS 2011-es évre vonatkozó szöveges és pénzügyi beszámolóját, mérlegét és annak kiegészítő mellékletét, a Felügyelő Bizottság beszámolóját és tudomásul vette a független könyvvizsgáló jelentését. Ezt követően elfogadta a 2012-es évre beterjesztett pénzügyi tervet, ezen belül a működés megalapozott keret-költségeit.

Díszlet- és jelmeztervezők jogkezelésének átvétele

2012. év szeptemberében a FilmJUS tárgyalásokat folytatott a MALÁT és a HUNGART képviselőivel.

A MALÁT véleménye szerint a jelmez- és díszlettervezők ugyanúgy mozgóképi alkotók, mint akár a rendezők, vagy az operatőrök, ezért nagyobb mértékben akarnak részesedni a mozgóképi alkotóknak járó kisjogokból. A tervezők eddig a HUNGART tagjaiként a HUNGART-hoz befolyó üres hordozó és kábelTV jogdíjak 5%-át kapták meg, ami figyelembe véve a képzőművészeknek járó kisjogok eleve alacsony voltát, véleményük szerint nem elfogadható. Ugyancsak szeretnék, ha valaki a nekik járó nagyjogokat is kezelné, erre mindeddig nem volt mód.

A HUNGART képviselője elmondta, hogy a díszlet- és jelmeztervezők néhány éve jelezték jogdíj igényüket és ekkor egy alku-tárgyalás végén állapodtak meg az említett 5%-ban. Amennyiben a díszlet- és jelmeztervezők úgy döntenek, hogy át kívánják igazolni a FilmJUS-hoz, ezt természetesen tudomásul veszik és az említett 5%-nyi részesedésüket is átadják a FilmJUS-nak. Viszont ennél magasabb arányú részt nem adhatnak át, erre a HUNGART legfőbb döntéshozó szerve valószínűleg nem adja hozzájárulását.

A FilmJUS közölte, hogy csak a három fél egyetértő jóváhagyásával hajlandó átvenni a díszlet- és jelmeztervezők jogdíjainak kezelését.

Ezen a megbeszélésen vállalta a FilmJUS, hogy meghívja a MALÁT képviselőit a legközelebbi Küldöttgyűlésre, ahol maguk is érvelhetnek álláspontjuk mellett.

A legközelebbi Küldöttgyűlésen az elnök beszámolt a HUNGART-tal és a MALÁT-tal folytatott tárgyalásokról. A küldöttek kifejtették, hogy egyet értenek azzal, hogy a FilmJUS átvegye a díszlet- és jelmeztervezők jogdíjainak kezelését és azzal is, hogy a filmek készítésénél ők is mozgóképi alkotók, amennyiben a film használ jelmezt, ill. díszletet. Egyet értenek azzal is, hogy a HUNGART által ajánlott 5% nagyon alacsony, az átvétel egyik feltételeként fogalmazták meg, hogy ne csak a FilmJUS mozgóképi alkotói, azaz a rendezők és operatőrök jogdíjának terhére emeljék meg a jelmez- és díszlettervezők jogdíjának arányát.

A Küldöttgyűlés felkérte a FilmJUS menedzsermentjét, hogy a következő ülésre készítsen egy megvalósíthatósági tanulmányt az átvétellel kapcsolatos anyagot, amelyik kitér a pénzügyi vonatkozásokra is.

A 2012. decemberi Küldöttgyűlésen az elnök ismerteti azt a táblázatot, amelyik láttatja a tervezett jogdíjszázalékok módosítását, ahhoz, hogy a jelmez és díszlettervezők jogdíjrészesedése üres hordozó jogdíj esetén 1%-át, a kábelTV jogdíj esetén a 0,75%-át érje el a teljes felosztott jogdíjra vonatkozóan. Ez a változtatás, a tervezet szerint csak a mozgóképi alkotók, jelesül a rendezők és operatőrök jogdíjának terhére történhet.

A jelenlévők nem kifogásolták, hogy a mozgóképi alkotók jogdíjuk egy részének csökkenésével támogatassák a díszlet- és jelmeztervezők különben jogos kérését, de megfogalmazták, hogy elvárják a HUNGART részéről, hogy ők is hozzanak áldozatot az ügy érdekében. Felhatalmazták az elnököt, hogy erről tájékoztassa a MALÁT képviselőit.

A tájékoztatás megtörtént és a tárgyalások értelemszerűen áthúzódnak a 2013-as évre.

Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala

Az év folyamán az SZTNH lefolytatta az első, a törvényben előírt, az immáron rendszeressé váló felügyeleti eljárást. A 2012 decemberében hozott határozat szerint:

A FILMJUS Filmszerzők és Előállítók Szerzői Jogvédő Egyesület (székhely: 1088 Budapest, Bródy Sándor utca 14.) éves felügyeleti eljárását, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 31. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján megszüntetem.

Ugyanebben a határozatban közölték, hogy:

A FILMJUS a (z előző) felhívás rendelkező része c)-i) pontjainak megfelelően, az előírt határidőben a Hivatal részére tájékoztatást adott. A felhívás rendelkező része b) pontjának megfelelő tájékoztatást nem adott. A FILMJUS álláspontja szerint az adatszolgáltatás teljesíthetetlen, ezért a felhívásnak csak részben, a 2007-2011 közötti időszakra vonatkozóan tett eleget. Tekintettel arra, hogy a felhívás nem teljesítése a 2007. év előtti időszakra vonatkozik, amely időszakból - a FILMJUS tényelődása szerint - azon elévült jogdíjak származnak, amelyek részbeni ingyenes átruházásról a 2011. december 5-i közgyűlés döntött, és ezen határozatok tekintetében a Hivatal az ügyészséget megkereste, ezért a felügyeleti ellenőrzés lefolytatását, és a felügyeleti eljárásban vizsgált további kérdések elbírálását az adatszolgáltatás elmulasztása érdemben már nem befolyásolta.

MTVA – FilmJUS megállapodás

A FilmJUS sok-sok éven át hordozott problémája részben megoldódott az MTVA-val megkötött szerződéssel. A közszolgálati televíziók egy szervezetben történt összevonása és a menedzsment megváltozása nyomán az MTVA hajlandónak mutatkozott a rendszeres adatszolgáltatásra és ezt egy hosszú folyamat végén szerződésben is rögzítettük.

A kereskedelmi televíziók a mai napig sem hajlandók ugyanerre az adatszolgáltatási megállapodásra, ezért a FilmJUS több alkalommal is javasolta, hogy az adatszolgáltatási kötelezettséget törvényi úton kéne megfogalmazni. Sajnos az SzTNH, a FilmJUS-nak tett ígéretei ellenére sem volt hajlandó felvetni a kérdést a legutóbbi Szjt-módosítás alkalmával sem.

Külön megemlítenő a FilmJUS ún. nagyjogos érdekérvényesítő tevékenysége. A FilmJUS Egyesület jogosult arra, hogy az általa képviselt filmszerzők és jogutódaik ún. nagyjogdíjait kezelje kiterjesztett önkéntes jogkezelésre vonatkozó akkreditáció alapján. (Szjt.85.§, illetve miniszteri és SzTNH határozat)

Ezen jogdíjkezelés (1) a filmalkotások televíziós sugárzása után, (2) analóg vagy digitális hordozón (DVD, Blu-Ray) többszörözött példányonkénti terjesztése után, (3) a nyilvános előadással történő felhasználása után, valamint (4) a filmalkotások nyilvánosság számára lehívásra (on-demand) hozzáférhetővé tétele után történik.

Fenti tevékenység hatékonyabbá tétele érdekében Egyesületünk felvette a kapcsolatot szerződéskötés kezdeményezése céljából a közszolgálati, valamint országos kereskedelmi csatornák képviselőivel, így a FilmJus-MTVA 2011-ben megkötött Megállapodása kiterjed a nagy jogos adatkezelésre is.

Az adatszolgáltatás eltérő technikai paraméterei miatt kezdetben nem volt zökkenőmentes az együttműködés a nagy jogok kezelése terén a két szervezet között. A technikai módszerek kidolgozásán túlmenően az adatbázisok folyamatos egyeztetése is szükségessé vált, amely kisebb-nagyobb mértékben lassítja ezen jogdíjak kezelését. Ennek oka elsősorban az MTVA (korábban MTV és DunaTV) munkaviszonyban álló alkotói által készített művek esetében az egyes szerződések tanulmányozásában keresendő. Tudniillik nagy számban fordulnak elő olyan MTVA-s (MTV-s és DunaTV-s) előállításban készült filmek, ahol némely alkotók munkaviszonyban, más alkotók viszont „külsős” alkotóként járultak hozzá a művek elkészítéséhez. Ezért az MTVA egyedi esetekre lebontva állapítja meg a nagy jogos alkotók körét, hivatalos véleményük szerint csak a „külsős” alkotók után fizethető ún. nagyjogdíj.

2012 közepére sikerült közös nevezőre hozni az adatszolgáltatást, így az év első felére visszamenőleg, valamint az év második felétől havi rendszerességgel szolgáltatja a FilmJus Egyesület felé az MTVA az ún. nagy jogos adatokat az M1, M2, DunaTV és Duna World továbbá saját előállítású műsoraira, valamint a MANDÁ-tól átvett – elsősorban játékfilmekre.

Mivel a Megállapodás előtt a FilmJUS-hoz az Előállítóktól és a filmek alkotóitól is érkeztek hiteles műbejelentők, így előfordul, hogy a FilmJus segíti az MTVA-t a saját adatbázisának pontosításában.

A FilmJus valamennyi olyan szerző jogdíját beszedi az MTVA-tól, akiket az MTVA az adatszolgáltatásban feltüntet.

2011-ben indította el az MTVA a video-on-demand (VOD) szolgáltatását, ezért a FilmJus kiterjesztette a közös jogkezelést e tekintetben is. Az adatkezelés pontosítása érdekében hosszas technikai egyeztetések történtek a két szervezet informatikusai között. Sikerült megállapodni a szolgáltatás

tartalmi és technikai paramétereiben, illetve az első félévre vonatkozóan 530 alkotás adatainak egyeztetésénél tartunk. Törekszünk a kölcsönösen egyeztetett adatok véglegesítésére, ezt követően a letöltött adatok után félévente tervezzük a jogdíjak számlázását.

Filmalkotások analóg vagy digitális hordozón (DVD, Blu-Ray) többszörözött példányonkénti terjesztése utáni nagy jogdíj:

A jogdíjak a már nyilvánosságra hozott magyarországi előállítású filmalkotásoknak vagy azok részleteinek analóg vagy digitális hordozón történő többszörözése, illetve példányonkénti terjesztése után fizetendők. A FilmJus jelenlegi gyakorlatában a hozzá beérkezett DVD-többszörözésre vonatkozó adatok alapján köt szerződést. Sajnos még ma is előfordulnak illegális kiadások, amelyekről nem, vagy késve szerez tudomást Egyesületünk. Amennyiben utólag, de mégis tudomásunkra jut az illegális kiadás, felszólítjuk a kiadót szerződéskötésre, valamint a jogdíj megfizetésére. A problémát azok az illegális kiadások jelentik, amelyek nem jutnak tudomásunkra. Igyekszünk feltérképezni az illegális kiadásokat (pl. évkönyvek és internet segítségével).

Filmalkotások nyilvános előadással történő felhasználása után fizetendő nagy jogdíj:

A jogdíjak a magyarországi előállítású filmalkotások nyilvános előadással történő felhasználása után fizetendők (pl. filmklubok, múzeumok, stb. keretében).

Nyilvános előadásokra vonatkozóan viszonylag nagyszámú szerződést köt a FilmJus, de a nézőszám és vetítésszám alapján megállapított jogdíj mértéke alacsony, ezért az ebből befolyt összeg is csekély mértékű.

Fenti nagy jogos tételeken felül 2013. év elején a FilmJus kísérletet tett felvenni a kapcsolatot a YouTube internetes tartalomszolgáltató képviselőivel együttműködést kezdeményezve. A szolgáltató azonban nem reagált érdemben.

A FilmJus törekszik az illegális internetes letöltések megakadályozására, minden tudomásunkra jutott esetben felvesszük a kapcsolatot a ProArt munkatársaival, jelezve feléjük, hogy amennyiben valóban illegális oldalról van szó, intézkedjenek a megszüntetéséről.

2013.

A FilmJUS 2013-as évi tevékenysége, az előző évhez hasonlóan, sokrétű és kiterjedt volt. A jogkezeléshez kapcsolódó tevékenység továbbra is kiegyensúlyozottnak és sikeresnek mutatkozott, miközben a törvényi környezet többszöri változása lényegi változtatásokat kényszerített a FilmJUS-ra.

Nemzeti Kulturális Alap

Amint az ismert, a FilmJUS Küldöttgyűlése 2012 tavaszán elfogadta a Felosztási Szabályzat részeként megfogalmazott Támogatási Politikáját, amelyet az SzTNH előterjesztésére a KIM minisztere elfogadott és kézjegyével látott el. Ezt követően a FilmJUS és az NKA megállapodást írt alá az átadandó pénzeszközök felhasználásáról, amely szerződésnek része a FilmJUS támogatási politikája. 2012 év közepén az EMMI minisztere kinevezte a az NKA Szerzői Jogdíjbevételek Felhasználásáról Döntő Ideiglenes Kollégium tagjait, köztük Kabdebó Györgyöt is. Többszöri érdeklődés és noszogatók ellenére a kollégiumot érdemben először csak 2013. március elején hívták össze, ennek eredményeként 2012-ben a kollégium semmilyen pályázatot sem írt ki, a 2012-es év úgy telt

el, hogy a filmszakmai szervezetek, fesztiválok, egyéb rendezvények nem részesülhettek támogatásban, néhány rendezvény emiatt el is maradt.

A 2013. évi márciusi kollégiumi ülésen közölték, hogy annak ellenére, hogy a KIM minisztere jóváhagyta a FilmJUS támogatási politikáját, az abban foglalt d) pontban megfogalmazott támogatási célt (Filmszakmai szervezetek és műhelyek működési célú támogatása) az NKA nem fogadja el. Arra hivatkoztak, hogy az NKA statútuma nem teszi lehetővé a működési célú támogatásokat. A FilmJUS jogvégzett munkatársai ilyen tiltást nem találtak az NKA által publikált anyagokban, csupán az egyéb pályázatok kapcsán limitálja 5%-ban a rezsi jellegű kiadásokat. Ennek ellenére az NKA alelnöke kategorikusan elutasította az ilyen típusú pályázati kiírások elfogadását.

A fentiekben leírtak megkérdőjelezik a kjk-k NKA-n keresztül történő támogatási tevékenységének komolyságát. KGy javasolta a küldötteknek, hogy gondolják végig a támogatási politikánkat, amely egy év után lehetővé teszi annak felülvizsgálatát, esetleg felmondását.

A KÜGYÜ nagyon fontosnak tartotta, hogy a FilmJUS kulturális támogatást adjon a szakmai szervezeteknek és szociális támogatást adjon a rászoruló kollégáknak. Sajnos az Szt. rendelkezése szerint amennyiben egy adott kjk. nem ad kulturális támogatást az NKA-n keresztül, úgy szociális támogatást sem nyújthat.

A Küldöttgyűlés annak ellenére, hogy az NKA eljárását elfogadhatatlannak tartják, többen amellett érveltek, hogy lehetőség szerint még ilyen körülmények között is fenn kell tartani a támogatást, mert a filmszakmai szervezeteknek semmilyen más lehetőségük sincs egyéb forrásokat szerezni.

Végül is a Küldöttgyűlés a 2013. márciusi ülésén úgy döntött, hogy fenntartja a támogatási politikában foglalt első három támogatási cél szerinti pályázat kiírás-javaslatát a 2012-es évre vonatkozó befizetések erejéig, és a következő Küldöttgyűlésen ismét napirendre veszi az ügyet.

A soron következő NKA-kollégium ülésén, amikor terítékre kerültek a pályázati kiírás-tervezetek, az NKA jelenlévő képviselői tájékoztatták a kollégium tagjait, hogy a FilmJUS által javasolt pályázati kiírás (amelyik a már majd egy éve elfogadott FilmJUS támogatási politika alapján készült) nem írható ki, mert létezik egy 2008-as miniszteri rendelet, amelyik szabályozza a filmszakmai támogatások rendjét, eszerint nem lehet filmszakmai digitális kiadványokat támogatni, pontosabban, nem lehet elszámolni azokat. Elfogadhatatlannak tartottuk, hogy a majd egy éve aláírt NKA-FilmJUS szerződés rendelkezései ellenére, 2013. március 22-én közlik, hogy egy 5 évvel korábbi miniszteri rendeletre hivatkozva nem lehet kiírni a filmszakmát érintő pályázatokat. Megjegyzendő, hogy a rendelet önmagában is anakronisztikus és diszkriminatív, rendelkezése szerint a filmszakmai szervezetek nem kaphatnak digitális kiadványaik megjelentetésére pályázati támogatást, csupán nyomdai megjelenés támogatható. Minderre 2013-ban hivatkoznak, amikor pl. az NKA teljes pályázati rendszere hálózati alkalmazásra épül, a pályázók által benyújtott pályázati anyagtól az elbíráláson át az eredményhirdetésig.

Sőt, az NKA honlapján több olyan, más kollégium által menedzselt, már elbírált és nyertes pályázat volt található, amelyik filmszakmai digitális kiadványok megjelenését támogatta. KGy felvetette az NKA-nak ezt az ellentmondást, ahonnan választ igen, azonban érdemi választ nem kapott.

A problémát tovább súlyosbította, hogy az Artisjus és az EJI által kulturális célra befizetett összegekre addigra már kiírták a pályázatokat, míg akkori tudomásunk szerint várhatóan az NKA-t is érintő pénzügyi zárolások adott esetben érinthetik a FilmJUS által befizetett összeget, ellentétben a már kiírt pályázatokkal, magyarul fennáll akár annak a lehetősége is, hogy az NKA arányosan csökkentheti a FilmJUS által befizetett pályázati összeget, holott az nem állami forrásból származott. Ez állás-

pontunk szerint jogszerűtlen és diszkriminatív lenne. A FilmJUS vezetőségének is határozott véleménye volt, hogy ez az összeg a befizetés aktusával nem válik költségvetési tétellé, ezt az összeget a szerzői jogdíjra jogosult szerzők és előállítók felajánlásának kell tekinteni, felette csak az adományozó szerzők és előállítók rendelkezhetnek, őket képviseli a FilmJUS legfőbb döntéshozó szerve, a Küldöttgyűlés.

Az ügy kapcsán KGy tájékoztatta a KÜGYÜ-t, hogy a néhány nappal korábban tartott vezetőségi ülésen felajánlotta az NKA-kuratóriumi tagságáról való lemondását, arra hivatkozva, hogy túl sok konfliktusa volt az NKA vezetésével, hátha egy új tag feloldja az ellentétet. Ezt a vezetőség nem fogadta el.

A KÜGYÜ májusi ülésén felhatalmazta az elnököt, hogy amennyiben 2013. június 28-ig nem jelenik meg a FilmJUS által javasolt 3 pályázati cél megvalósítására kiírt pályázat az NKA honlapján, vagy az NKA a költségvetési zárolások miatt csökkenti a pályázatra felhasználható, a FilmJUS által befizetett összeget, úgy az elnök jogosult felmondani az NKA-FilmJUS szerződést. Ez értelem-szerűen azt jelentené, hogy 2013-ban a FilmJUS sem kulturális, sem szociális célú levonást nem alkalmaz, a szerzői jogdíjat teljes mértékben felosztjuk és kifizetjük a jogosultaknak.

Mielőtt szakításra került volna sor, KGy megpróbálta tisztázni az ügyet az NKA vezetésével. Levélben tájékoztatta az ügyvezetést és magát az EMMI miniszterét is (aki egyben az NKA elnöke). Sajnos néhány semmitmondó választ követően érdemi lépés továbbra sem történt, így a FilmJUS végül felmondta az NKA-val kötött megállapodást. (az ügy teljes anyaga, a levelek és a válaszok is olvashatók a FilmJUS honlapján: http://www.filmjus.hu/8_archivum/archivum_0.htm)

A konfliktus következményeként kell értelmeznünk azt is, hogy az NKA 2013 szeptemberében egy nap alatt megszüntette azt a kollégiumot, amely a szerzői jogdíjakból „önkéntesen” befizetett összegeket osztotta szét pályázati úton. Miután a 2012-ben befizetett FilmJUS-összegre vonatkozó pályázatokat sem írta ki az NKA, a KÜGYÜ megváltoztatta az ún. „támogatási politikáját” eszerint a továbbiakban a FilmJUS nem ad sem kulturális, sem szociális támogatást. A vezetőség felhatalmazta az elnököt, hogy próbálja meg visszaszerezni az NKA-nak átadott majd 29 millió forintot, amelyre nem írtak ki pályázatot sem, nem hogy kiosztották volna. Az elutasító választ követően a FilmJUS peres útra terelte a vitát.

Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala

2013-ban az SzTNH újra megnyitotta a tavaly már lezárt felügyeleti eljárást, miután a Legfőbb Ügyészségen tett feljelentését a hatóság illetékesség hiányában elutasította. Az SzTNH szerint a 2011. decemberi FilmJUS közgyűlés határozatai törvénysértőek, ezt a FilmJUS mindeddig már többször is elutasította, és ezt érvekkel is alátámasztotta.

Az SzTNH a felügyeleti eljárás kapcsán ismételtelen olyan adatokat kért a FilmJUS-tól, amelyekre vonatkozóan véleményünk szerint a Hivatalnak nincs törvényi felhatalmazása. Ezért a FilmJUS kérte megjelölni azokat a törvényi hivatkozásokat, amely felhatalmazza az SzTNH-t ezen adatok kikérésére. Erre a kérésre nem jött érdemi válasz, viszont a vita eskalációjaként az SzTNH igazságügyi könyvszakértőt rendelt ki. A könyvszakértő az SzTNH megbízására hivatkozva, FilmJUS megalakulásától kezdődően kérte a mérleg- és az azt alátámasztó adatokat. A Hivatal által megvizsgálandó kérdés az volt, hogy a FilmJUS jogosan tőkésítette fel az általa alapított két alapítványt, más szóval lehetett-e bármilyen jogosulti igény az átadott összegekre? Az adatok egy részének átadását a FilmJUS - ez a nyolc évnél régebbi, és így kiselejtezhető mérleg adatokra vonatkozott és hivatkozva a Számviteli törvény ide vonatkozó rendelkezéseire - megtagadta.

Ezt követően az SzTNH helyszíni szemlét rendelt el. A helyszíni szemlén az SzTNH részéről Dr. Tarr Péter, Dr. Legeza Dénes és Dr. Dobos Gáborné igazságügyi könyvszakértő, a FilmJUS részéről a teljes Vezetőség, Szilágyi Virgil, továbbá Dr. Bánhegyesi Béla és Dr. Szegőfi Luca vett részt. Az álláspontok továbbra sem közeledtek, a FilmJUS viszont jó szándéka jeléül a könyvszakértő számára hozzáférést biztosított honlapjának jelszóval védett területéhez, ahol mérlegei a 90-es évek végétől kezdődően hozzáférhetőek a tagság számára, továbbá 8 évre visszamenőleg átadta a mérleget alátámasztó főkönyvi kivonatokat.

A könyvszakértő által elkészített jelentés végül is megerősítette a FilmJUS álláspontját, a hiányzó adatok pótlására szánt mindkét számítási modellje alátámasztotta azt, hogy a FilmJUS 2011 decemberében rendelkezhetett olyan pénzüsszeggel, amelyre már nem lehetett semmilyen jogosult igény.

Ezt követően az SzTNH lezárta a vizsgálatot, minden további rendelkezés, vagy következmény nélkül.

Díszlet- és jelmeztervezők jogkezelésének átvétele

2012 szeptemberében a FilmJUS tárgyalásokat folytatott a MALÁT (Magyar Látvány-, Díszlet- és Jelmeztervező Művészek Társasága) és a HUNGART képviselőivel.

A MALÁT véleménye szerint a jelmez és díszlettervezők ugyanúgy mozgóképi alkotók, mint akár a rendezők, vagy az operatőrök, ezért nagyobb mértékben akarnak részesedni a mozgóképi alkotóknak járó kisjogokból. Eddig a HUNGART tagjaiként a HUNGART-hoz befolyó üres hordozó és kábelTV jogdíjak 5%-át kapták meg, ami figyelembe véve a képzőművészeknek járó kisjogok eleve alacsony voltát, véleményük szerint nem elfogadható. Ugyancsak szeretnék, ha valaki a nekik járó nagyjogokat is kezelné, erre mindeddig nem volt mód.

A HUNGART képviselője elmondta, hogy a díszlet- és jelmeztervezők néhány éve jelezték jogdíjigényüket és ekkor egy alku-tárgyalás végén állapodtak meg az említett 5%-ban. Amennyiben a díszlet és jelmeztervezők úgy döntenek, hogy át kívánnak igazolni a FilmJUS-hoz, ezt természetesen tudomásul veszik és az említett 5%-nyi részesedésüket is átadják a FilmJUS-nak. Viszont ennél magasabb arányú részt nem adhatnak át, erre a HUNGART legfőbb döntéshozó szerve valószínűleg nem adja hozzájárulását.

A FilmJUS közölte, hogy csak a három fél egyetértő jóváhagyásával hajlandó átvenni a díszlet- és jelmeztervezők jogdíjainak kezelését.

Ezen a megbeszélésen vállalta a FilmJUS, hogy meghívja a MALÁT képviselőit a legközelebbi Küldöttgyűlésre, ahol maguk is érvelhetnek álláspontjuk mellett.

A legközelebbi Küldöttgyűlésen az elnök beszámolt a HUNGART-tal és a MALÁT-tal folytatott tárgyalásokról. A küldöttek kifejtették, hogy egyet értenek azzal, hogy a FilmJUS átvegye a díszlet- és jelmeztervezők jogdíjainak kezelését és azzal is, hogy a filmek készítésénél ők is mozgóképi alkotók, amennyiben a film használ jelmezt, ill. díszletet. Egyet értenek azzal is, hogy a HUNGART által ajánlott 5% nagyon alacsony, az átvétel egyik feltételeként fogalmazták meg, hogy ne csak a FilmJUS mozgóképi alkotói, azaz a rendezők és operatőrök jogdíjának terhére emeljék meg a jelmez- és díszlettervezők jogdíjának arányát.

A 2013. első küldöttgyűlésén KGy beszámol, hogy a HUNGART vezetősége végül úgy döntött, hogy a díszlet és jelmeztervezőknek 10%-ot ad át és ezt egy háromoldalú megbeszélés alkalmával (HUNGART, MALÁT, FilmJUS) hivatalosan is közölte, így teljesült a KÜGYÜ által kért feltétel.

Eszerint a HUNGART és a FilmJUS az Artisjus által átadott ún. kisjogokból az alábbi táblázatban foglalt %-okat engedi át a díszlet- és jelmeztervezőknek.

	eredeti	átadott	marad
üres hordozó			
mozgóképi alkotók (FilmJUS)	22	0,6	21,4
képző- és iparművészek (HUNGART)	4	0,4	3,6
díszlet- és jelmeztervezők			1
kábelTV			
mozgóképi alkotók (FilmJUS)	19	0,45	18,55
képző- és iparművészek (HUNGART)	3	0,3	2,7
díszlet- és jelmeztervezők			0,75

A díszlet és jelmeztervezők eredeti kérése egybeesik ezzel, Ők fogalmazták meg, hogy 1%-ot szeretnének a teljes felosztott üreshordozó jogdíjából és 0,75%-ot a kábelTV jogdíjából.

KGy tájékoztatja a küldötteket, hogy a MALÁT 80-egynéhány tagja közül már több mint 50 írásban erősítette meg, hogy egyetért azzal, hogy a FilmJUS kezelje az érintettek szerzői jogait. A jogi részleg megkereste a külföldi társ-jogkezelő szervezeteket, hogy feltérképezzük azon országokat, ahol egyáltalán létezik látvány és jelmeztervezői közös jogkezelés. 7 ilyen országot találtunk, ebből 5 úgy nyilatkozott, hogy hajlandó a FilmJUS-szal kölcsönösségi szerződést kötni erre a területre. Mindezek azt jelentik, hogy a FilmJUS ennek a többségi törvényi feltételnek is meg fog felelni.

Üres hordozó jogdíjak egységes elvonása

Az Sztj. 2013-as év végi módosítása alkalmával egyéni képviselői indítvánnyal egy olyan törvényi rendelkezést fogadtak el, ami szerint az üres hordozó és reprográfiai jogdíjából 25%-ot már az Artisjusnál kötelezően elvonnak és azt az NKA-nak utalják, kulturális célú felhasználásra a jogosultak bármilyen beleszólási lehetősége nélkül. Az ügy kapcsán elemi erejű tiltakozó akció indult, a rendelkezésre álló néhány nap alatt (ebbe beletartozott egy hétvége is) a közösen megfogalmazott tiltakozó petíciót majd 1500 alkotó írta alá. A kapcsolódó sajtópolémia legtöbb anyaga a FilmJUS honlapján is olvasható. A tiltakozásnak semmilyen hatása sem volt a módosító indítvány nyilvánosságra kerülését követő kevesebb, mint egy hét alatt a parlament elfogadta a jogdíjelvonást kimondó törvényt, és az 2014. január 1-én hatályba is lépett, mégpedig úgy, hogy az már a 2013-as jogdíjévre beszedett jogdíjára is vonatkozik.

A tiltakozó akció következményeként kell értelmeznünk azt is, hogy az NKA, ill. az illetékes miniszter egy nap alatt megszüntette azt a kollégiumot, amely a szerzői jogdíjából „önkéntesen” befizetett összegeket osztotta szét pályázati úton. Miután a 2012-ben befizetett FilmJUS-összegre vonatkozó pályázatokat sem írta ki az NKA, a KÜGYÜ úgy döntött, hogy megváltoztatja az ún. „támogatási politikáját” és szerződést bont az NKA-val. A vezetőség felhatalmazta az elnököt, hogy próbálja meg visszaszerezni az NKA-nak átadott majd 29 millió forintot, amelyre nem írtak ki pályázatot sem, nem hogy kiosztották volna. Az elutasító választ követően a FilmJUS peres úton kívánja érvényesíteni követelését, a keresetet benyújtottuk.

A KÜGYÜ-n ez ügyben lefolytatott vita kapcsán megfogalmazódott, hogy az elnöknek kompromisszum-képesebbnek kéne lennie a hatóságokkal való viszonyában. Rózsa János szerint célravezetőbb lenne, ha személyes találkozón vitatnánk meg a problémákat és próbálnánk célt elérni és

érdeket érvényesíteni. Dénes Gábor szerint a jelenlegi helyzetben ennek a stratégiának nem sok értelme van, ezzel szerinte nem lehet célt érni. KGy elmondja, hogy az NKA-val való kapcsolatban többször is próbált kompromisszumot kötni, hogy kiírhatók legyenek a filmes pályázatok, például elállt a támogatási politika d) pontjában megfogalmazott cél (filmszakmai szervezetek és műhelyek működési célú támogatása) érvényesítésétől. Ezt követően az NKA újabb akadályokat gördített a pályázati kiírások megjelenetése elé és végül magát a pályázati kiíró kollégiumot is megszüntette. Ebben a helyzetben nehéz bármilyen kompromisszumot kötni, az NKA méltánytalanul és szerződésszegő módon viselkedett.

2014.

Szó szerint megismételhető az egy évvel korábbi minősítés: a FilmJUS 2014-es évi tevékenysége, az előző évhez hasonlóan, ismét meglehetősen mozgalmasnak mutatkozott. A jogkezeléshez, a felosztáshoz és kifizetésekhez kapcsolódó tevékenység továbbra is kiegyensúlyozottnak és sikeresnek bizonyult, miközben a felügyeleti környezet módosulása lényegi változtatásokat kényszerített a FilmJUS-ra.

Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala

Majd egy éves előkészítés után 2014. március végére sikerült megszervezni egy megbeszélést dr. Bendzsel Miklóssal, az SzTNH elnökével. A találkozón az SzTNH részéről jelen volt dr. Ficsor Mihály jogi elnökhelyettes és dr. Lábody Péter főosztályvezető-helyettes. A FilmJUS részéről Kabdebó György és Rózsa János volt jelen. Az előzetes egyeztetés során két témát javasoltunk megvitatásra, egyrészt a FilmJUS-NKA konfliktusban kértük a Hivatal segítségét, másrészt a kódolt-kódolatlan TV-csatornák problémáját vetettük fel.

A FilmJUS-NKA konfliktus iratait előzetesen hozzáférhetővé tettük a FilmJUS honlapján, az NKA-nak befizetett, de fel nem használt pénzüsszeg visszaszerzésére irányuló peres eljárást elindítottuk. Kértük a felügyeletünket ellátó Hivatal segítségét az ügyben. Az SzTNH véleményét dr. Ficsor Mihály fogalmazta meg, eszerint folyamatban lévő ügyben nem foglalnak állást.

Szóba került a FilmJUS által szociális és kulturális célra szánt támogatási kerete. KGy elmondta, hogy az Szjt. rendelkezései szerint szociális célra csak abban az esetben használható fel az előző évi jogdíjbevételek 3%-a, amennyiben további 7%-ot a FilmJUS átutal az NKA-nak kulturális célra. Miután a 2012-ben, az ilyen jogcímen átutalt összeget sem használta fel az NKA (ezt pereli vissza a FilmJUS) megváltoztattuk a Felosztási Szabályzatunkat, megszüntetve valamennyi támogatásunkat. Dr. Ficsor Mihály szerint az Szjt. 89.§ szerint a felnem-osztható jogdíjnak minősülő (Szjt. 89.§ (8) bekezdése szerinti) összegek 25%-ára úgy vonatkozik a kötelező NKA-befizetési kényszer, hogy az abból kulturális célra szánt összeget kell átutalni, de nincs kötelező arány meghatározva, azaz a jogkezelő szervezet szabadon dönthet annak szociális célú felhasználásáról. KGy visszakérdezett, hogy eszerint, ha a FilmJUS Felosztási Szabályzatában megfogalmazza ezt a lehetőséget, akkor NKA-befizetési kényszer nélkül támogathatja saját, szociális célú alapítványát. A válasz egyértelmű igen volt.

Ennek figyelembevételével a KÜGYÜ 2014. április 10-i ülésén megváltoztatta a Felosztási Szabályzat Támogatási Politika fejezetét (➡ lásd a FilmJUS honlapján a Felosztási szabályzatot), ennek eredményeként, kizárólag szociális célú felhasználásra 11.334.956.-Ft támogatást adott a Filmjusz Alapítványnak.

A másik felvetett ügyben, amelyet az M3 csatorna indítása hozott a felszínre, az SzTNH-val folytatott tárgyaláson KGy elmondta, hogy tarthatatlannak érzi azt az állapotot, miszerint az irodalmi és zenei jogosultakkal ellentétben a rendezők, operatőrök és filmírók nem kapnak jogdíjat azok után a művek után, amelyeket az M3 sugároz. A Hivatal véleményét ezúttal is dr. Ficsor Mihály fogalmazta meg, az EU-szabályozással összhangban az M3 csatornán folyó műsorszolgáltatás sugárzásnak és nem egyidejű továbbközvetítésnek minősül, így azok után nem jár az egyidejű továbbközvetítési (értsd: kábelTV) jogdíj. Ha a FilmJUS-nak van sugárzásra vonatkozó jogdíjbeszedési jogosítványa, akkor azt érvényesítse az MTVA-val szemben.

Megragadva az alkalmat KGy felveti a FilmJUS azon problémáját, hogy törvényi kötelezettség hiányában a sugárzó szervezetek, az MTVA és HírTV kivételével nem hajlandók az adatszolgáltatásra. Az elmúlt 3 évben a FilmJUS minden Szjt.-módosítás alkalmával felvetette, hogy a törvényben kellene kötelezni a sugárzó szervezeteket adatszolgáltatásra, mindeddig sajnos sikertelenül. Reméli, hogy az EU-direktívának megfelelően 2016 tavaszáig kötelezően megváltoztatandó Szjt. orvosolja ezt a problémát, már csak azért is, mert ezt maga a direktíva is előírja. Dr. Bendzsel Miklós elmondta, hogy mindent el fog követni ahhoz, hogy ez megtörténjen.

2014 közepén lezárult az a több mint egy évvel korábban megkezdett közigazgatási eljárás, amelyet a Hivatal indított a 2011. decemberi közgyűlés határozatai miatt. Ez a véghatározat megerősíti a FilmJUS álláspontját, miszerint a határozat megfelelt mind a hatályos törvényeknek, mind a FilmJUS sajtó szabályzatainak.

Még 2013-ban kezdeményezte az SzTNH, hogy gyökeresen meg akarja változtatni a felügyeleti eljárást. A procedúra kidolgozására felkérték a Pricewaterhouse & Coopers-t (PwC), az érdemi munka 2014-ben indult. Sajnálatos, hogy az első, vitára bocsátott anyag úgy készült el, hogy a PwC munkatársai még csak nem is konzultáltak az egyes jogkezelő szervezetekkel, így ez az anyag erős vitát váltott ki az érintettek körében. Ez ügyben több alkalommal is elmondtuk véleményünket és kifogásainkat, amelyeket csak részben fogadtak el. Ragaszkodtak ahhoz, hogy egy teljesen egyetemes, valamennyi jogkezelőre vonatkozó rendszert hozzanak létre, és nem akarták figyelembe venni, hogy eltérő nagyságrendű és eltérő gyakorlatot folytató szervezetekről van szó.

Ugyancsak félreértésre adott okot, hogy az eljárás kezdetén a felek nem tisztázták a használt fogalmakat, így előfordulhatott, hogy ugyanazon fogalom alatt mindhárom fél mást és mást értett. Csak példaként az SzTNH és a PwC folyamatosan használja a „felosztáskor fel nem oszthatóvá váló jogdíj” fogalmat, miközben az Szjt. rendelkezései kategorikusan kizárják, hogy ilyen létezhet-e egyáltalán, az leghamarabb is csak egy évvel a felosztást követően lehet fel nem osztható a jogdíj.

További problémát okozott, hogy a tanulmányt és a felügyeleti jelentésre alkalmazott táblázatot készítőik nem vették figyelembe, vagy nem is voltak tisztában a fiskális és a jogdíjév közötti különbséggel, a probléma feloldására egy meglehetősen bonyolult elhatárolási rendszert találtak ki, amelyik feleslegesen és szinte követhetetlenül túlbonyolítja a könyvelést és a mérlegkészítést valamint a megkövetelt adatszolgáltatást.

Az év második felében a jogkezelést érintő fogalmak tisztázásáról leveleztünk az SzTNH-val és a PwC-vel, úgy tűnik kevés sikerrel. A FilmJUS ismét leírta, hogy milyen – a jogkezelést érintő – pénzügyi folyamatok léteznek, különös tekintettel a fiskális és jogdíjév különbözőségére. Ennek ellenére egy olyan táblázathalmaz kitöltését kérik évente szeptember végére, amelyben továbbra is keverik e két fogalmat, így a táblázat egyes kérdései nem értelmezhetők. Kénytelenek voltunk átértelmezni a most nem értelmezhető egyes rovatokat, kíváncsian várva, hogy miként fogják ezt fogadni.

Az ügyszor tartozik, hogy a FilmJUS felfogta, hogy az új beszámolási struktúrát így vagy úgy, de mindenképpen be fogják vezetni. Elhatároztuk, hogy egy olyan belső pénzügyi rendszert fejlesztünk ki, amelyik valamennyi pénzügyi folyamatot elemi szinten kezel, minden egyes tranzakcióhoz hozzárendeljük mindazokat az attribútumokat, amelyek lehetővé teszik, hogy elvileg bármilyen lehetséges kérdésre elkészíthető majd egy-egy számítógépes lekérdezés, ami lehetővé teszi a kumulált adatokhoz való könnyű hozzáférést.

Díszlet- és jelmeztervezők jogkezelésének átvétele

A 2012-ben indult folyamat 2014-ben sikeresen befejeződött.

2014 év elején, összegyűjtve az akkreditációhoz szükséges összes kötelező iratot, a FilmJUS benyújtotta az SzTNH-nak azokat, kérve a jelmez- és díszlettervezők jogkezelésének átvételét. 2014. augusztus 6-án az SzTNH értesítette a FilmJUS-t, hogy elfogadták az akkreditációs kérelmet.

Eszerint 2015. január 1-től a FilmJUS kezeli a díszlet- és jelmeztervezők kisjogos jogkezelését, átvéve azt a HUNGART-tól, valamint két nagyjog típus esetében is. Ennek következményeként 2014-ben a 15-ös jogdíjközleményeinket már ennek fényében fogalmaztuk meg.

FilmJUS-NKA per

A KÜGYÜ felhatalmazása nyomán a FilmJUS még 2013-ban jogi útra terelte követelését az NKA-val szemben. A Fővárosi Törvényszék intenciójára a perbe bevontuk az érintett Minisztériumot is (EMMI), lévén, hogy a FilmJUS-NKA szerződést Balog Zoltán miniszter is aláírta. Az ezt követő tárgyaláson tisztázódott, hogy Balog Zoltán, mint az NKA, és nem a Minisztérium képviseletében írta alá az NKA-FilmJUS szerződést, a Minisztérium elleni keresetünktől elálltunk. A törvényszék kérésére egy anyagba foglaltuk össze az ügy előzményeit, ámbár az egyes események már eddig is megismerhetők voltak a beadott iratok alapján. Az kértük a Törvényszéktől, hogy kötelezze az alperes NKA-t, hogy a Kollégium üléséről szóló jegyzőkönyveket tegye számunkra hozzáférhetővé.

2014. október végén a Fővárosi Törvényszék ítéletet hirdetett, eszerint a FilmJUS első fokon pernyertes az NKA-val folytatott vitájában. Az ítélet szerint az NKA köteles a FilmJUS-nak visszafizetni az átadott, mintegy 30MFt összeget, annak kamataival együtt, valamint az eljáró Fővárosi Törvényszék a perköltségek megfizetését is elrendelte. Az NKA fellebbezést nyújtott be.

Kódolt csatornák után szedendő jogdíj

A 2014. január végén tartott KÜGYÜ-n KGy tájékoztatta a jelenlévőket az M3 TV-csatorna indításával kapcsolatos eseményekről. Egyfelől kiderült, hogy az M3 csatorna kódoltnak számít, így az Artisjus, az Szjt. vonatkozó rendelkezésének értelmezése alapján, erre a csatornára csak az irodalmi és zenei jogosultak számára szed be jogdíjat, következésképp a filmes alkotók, az előadóművészek és a képző- és iparművészek nem kapják meg a nekik járó jogdíjat.

Ez ügyben a FilmJUS, a többi érintett kjk-szervezetekkel együtt tárgyalásos úton próbálta orvosolni a problémát, de el volt szánva, hogy akár peres úton is érvényt szerez a jogdíj követelésének. Sajnálatos módon sem az EJI, sem a HUNGART nem volt partner a közös fellépésben, inkább egyedi megállapodásokra törekedtek.

Az MTVA-val folytatott tárgyalások kezdetben nem vezettek eredményre, az MTVA ragaszkodott ahhoz, hogy csak azoknak a szerzőknek fizet, akik a műveik készítésekor nem voltak az MTV alkalmazásában, értelmezésükben ezek a szerzők minden későbbi jogdíjaikról lemondtak. Ezt a FilmJUS az M3 esetében nem fogadhatja el, már csak azért sem, mert az M3 csatorna fizetős, nem „must carry”, mint az M1, vagy a Duna, azaz az M3 csatornából az MTVA-nak bevétele van, és ezt meg kell osztania a szerzőkkel. További érvünk, hogy amikor ezek a művek készültek, akkor egyrészt a szerzőknek nem állt módjukban más szerződést aláírni, mint az ún. blanketta-megállapodást, itt az MTV visszaélt erőfölényével, másrészt akkoriban csak 1, ill. 2 földi sugárzású TV-csatorna létezett, fel sem merülhetett, hogy fizetős kábel-csatornán fogják közvetíteni az alkotásokat. A FilmJUS ebben az ügyben is el van szánva, hogy akár peres úton is érvényt szerez az alkotók jogos igényének.

A problémát az SzTNH vezetőivel is megvitattuk, kiderült, hogy a kódolt-kódolatlan különbségtétel által generált probléma kiváltó oka, vagyis az Szjt. rendelkezése nem megváltoztatható, sőt ez konform az EU-szabályozással is.

Mindennek tudatában tárgyaltunk az MTVA illetékeseivel. A FilmJUS álláspontja szerint az M3 csatornán sugárzott művek után a FilmJUS jogdíjközleményében meghatározott mértékű jogdíjat kell az MTVA-nak fizetnie. A vitát az okozta, hogy az MTVA szerint csak azoknak az alkotóknak fizetnének, akik nem voltak MTV-állományban, vagy nem írták alá a későbbi sugárzások után járó jogdíjról való lemondási nyilatkozatot. Erre való hivatkozással tettek egy évi 5 millió forintos ajánlatot. A FilmJUS nem fogadta el ezt a kitétel, a januári vetítési adatok alapján kiszámoltuk a keletkezett jogdíj-összeget, ennek az egész évre való extrapolációjával tettünk ajánlatot az MTVA-nak. Eszerint, feltételesen elfogadva az MTVA közlését, miszerint az M3 csatorna után mintegy 100 millió forintos bevétele van, a FilmJUS jogdíjkövetelése éve 11,4 millió forint. Ugyancsak feltételül szabtuk, hogy évente hivatalosan nyilatkoznak az M3 utáni tervezett, ill. beszedett bevételeikről és az év végén a tényleges bevétel arányában módosítjuk a jogdíj-összeget.

Az év közepére az MTVA végül engedett és egy 10,5 Mft-os ajánlatot tett, ami megegyezik a FilmJUS 3 hónappal korábbi egyik ajánlatának. Ez az összeg úgy jött ki, hogy az MTVA közölte, hogy az M3 utáni éves bevétele 100 Mft-ot tesz ki, a jogdíjközleményünk szerint az ezután járó jogdíj ennek 15%-a lenne. Viszont mivel az M3 csatornán régebbi külföldi filmek és napi híradók is mennek, az első hónapok adatai alapján csökkentettük a bevétel 10,5%-ára a jogdíjkövetelést. Ez tehát a bevétel 10,5%-a. Legutóbbi viszont-ajánlatunk úgy szól, hogy az M3 utáni tényleges évi bevétel 10,5%-a legyen a jogdíj.

Mindeközben a sugárzásra vonatkozó jogdíjközleményünkben kiemeltük az előállítóktól a kódolt csatornák után szedhető jogdíjakat is, amelyet az illetékes Miniszter is elfogadott, így 2015-től kezdve a FilmJUS mindent elkövet, hogy saját jogán is szedjen ún. nagyjogdíjakat a kódolt csatornákon futó művek után. A problémát várhatóan az fogja okozni, hogy amennyiben tárgyalni tudunk az előállítókkal vagy a csatornák tulajdonosaival, a kereskedelmi csatornák által működtetett kódolt csatornákon folyó másodsugárzás után valószínűleg nem fognak első szóra jogdíjat fizetni, valószínűleg arra hivatkozva, hogy a szerzők minden jogdíjkövetelésükről lemondtak az adott mű elkészítésére kötött szerződésben.

Vezetőségi tagválasztás

A decemberben tartott KÜGYÜ-n KGy tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a FilmJUS vezetőségének két tagja, Böszörményi Zsuzsa és Bánki Iván lemondott e tiszteről, mert az új Ptk. szabályai szerint összeférhetetlen az, hogy ugyanazon személyek vezető tisztségviselői legyenek az Egyesületnek és az Egyesület által alapított Alapítványnak is. Mindketten úgy döntöttek, hogy a FilmJUS Alapítvány kuratóriumi tagságát tartják meg. A Küldöttgyűlés megköszönte eddigi - kitartó és sikeres – tevékenységüket.

A Küldöttgyűlés, mint a FilmJUS legfőbb döntéshozó szerve jogosult a küldöttgyűlés tagjai közül tagokat választani a Vezetőségbe. KGy elmondta, hogy néhány KÜGYÜ-tag, hasonlóan Böszörményi Zsuzsához és Bánki Ivánhoz, tagjai a FilmJUS által alapított FilmesHáz Alapítvány kuratóriumának, így ők sem választhatók a vezetőségbe. Mindezeket figyelembe véve KGy Babiczky Lászlót és Horváth Ádámot javasolja új vezetőségi tagnak. A jelenlévők nem tettek további javaslatot, ezt követően a KÜGYÜ titkos szavazással megválasztotta a Vezetőség két új tagját: **Babiczky Lászlót** és **Horváth Ádámot**.

2015.

Pénzügyi Adatkezelő Rendszer (PADRE) kifejlesztése

A 2015-ös év a felügyelet felé történő, megváltozott igényű adatszolgáltatásra való felkészülés jegyében telt. A jogkezelő szervezetek felügyeletét ellátó Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SztNH) megbízta a PricewaterhouseCoopers Könyvvizsgáló Kft.-t (PwC) egy egységes – valamennyi jogkezelő szervezetre (kjk) vonatkozó - adatszolgáltatási sablon kidolgozásával. Az SztNH által kezdeményezett megbeszélések alkalmával a FilmJUS több kifogást emelt a tervezettel kapcsolatban, felhívva a figyelmet arra, hogy a jogkezelési tevékenység alapjaiban eltér a gazdasági társaságoknál megszokottól, továbbá arra, hogy a tervezett rendszernek élesen el kell tudni különíteni a gazdasági (fiskális) évet az ún. jogdíjévtől. Csak ez utóbbi szerinti, egységesen kezelt statisztikai közelítés alkalmas a jogkezelő szervezetekben folyó tevékenység átlátására. A kitűzött cél - miszerint a kjk szervezetek tevékenységének átláthatónak és az EU-elvárásoknak megfelelőnek kell lennie – csak úgy valósítható meg, ha világosan láthatók egy adott jogdíjévre vonatkozó bevételek és jogdíj-kifizetések. Mindezek ellenére egy olyan adatszolgáltatási rendszer született, amelyik csak és kizárólagosan a pénzügyi évek alapján kezeli a kjk-któl megkívánt adatokat, amiből véleményünk szerint nem derül ki az adott jogdíjévre vonatkozó bevétel, és az adott jogdíjévre vonatkozó jogdíjkifizetés.

A felügyeleti szerv által megfogalmazott ajánlások ugyanakkor olyan módosításokat fogalmazott meg a könyvelés, a mérleg-beszámoló készítésére vonatkozóan, amelyek gyökeresen eltér az eddigi, bevált módszertől. A FilmJUS a törvény szerint elvárt, kötelező beszámolási kötelezettségének eddig is teljes mértékben megfelelt, de ehhez képest a felügyelet további igényeket is megfogalmazott.

A FilmJUS számára nem volt kétséges, hogy az általunk felvetett problémák ellenére végül is a felügyeletet ellátó SztNH bevezeti a PwC által kidolgozott adatsablont. Az erre való felkészülés jegyében a FilmJUS menedzsment javaslatára a Küldöttgyűlés 2014 végén elhatározta egy új Pénzügyi ADatkezelő Rendszer (PADRE) kifejlesztését. A rendszer alapfilozófiája, hogy valamennyi, a jogkezeléshez kapcsolódó elemi adatot (jogdíjbevételek időpont, jogcím, forrás, stb., jogdíjkifizetés időpont, jogdíjnév, jogcím, jogosult, jogosulti minőség, stb. szerinti bontásban) rögzítünk egy egység-

ges szerkezetű adatbázisban, amely lehetővé teszi a bármilyen meglévő, vagy később felmerülő igény szerinti lekérdezést.

A tervezés és fejlesztés több mint egy évet vett igénybe, a 2015. szeptemberi KÜGYÜ alkalmával KGy bemutatta a kész rendszert a küldötteknek. Ezt követően elkezdődött a még el nem évült jogdíjaknak (az elmúlt 5 év) az új rendszerbe való migrálása és ellenőrzése. A tervek szerint a 2015-ös jogdíjévre vonatkozó felosztásból származó jogdíjak kezelése már teljes egészében a PADRE-ban fog történni.

FilmJUS-NKA per

A 2013-ban kezdődött jogvita az NKA fellebbezését követően 2015 októberében folytatódott. Az elsőfokú bírósági határozattal (lásd fentebb) szöges ellentétben a másodfokon eljáró bíróság az NKA-nak adott igazat és elutasította a FilmJUS keresetét, sőt még azt is megállapította, hogy az NKA által aláírt szerződés rendelkezései nem érvényesek, és végső soron a FilmJUS-nak arra sincs joga, hogy az NKA-nak átadott mintegy 30Mft további sorsáról beszámoltassa az NKA-t. Ez, a KÜGYÜ 2015. decemberi ülésén elhangzottak szerint, KGy fordításában azt jelenti, hogy egy az NKA igazgatója és az NKA elnöke (aki egyben a kultúráért is felelős miniszter is) által aláírt szerződés egy üres papír, az semmire sem kötelezi az NKA-t, miközben a szerződés létrejöttét törvény írta elő.

A jogerős ítélettel a rendes perorvoslat kimerült, azonban a jogi képviselő ügyvéd az alábbi eljárást javasolja. A Polgári Perrendtartásról szóló 1952. III. törvény 270.§-275§ alapján rendkívüli perorvoslat keretében ebben az ügyben felülvizsgálati eljárást javasol. Erre a jogerős ítélet kézbesítését követő 60 napon belül lesz lehetőség. A felülvizsgálati eljárásban jogszabálysértésre és az ítéletben található tárgyi tévedésre is hivatkozhatunk, és előadjuk majd azon kérelmünket, hogy a Kúria az I. fokú ítéletet hagyja helyben, tekintettel arra, hogy a II. fokú eljárásban az Ítéletábra megfelelő érdemi indokolás hiányában, elnagyoltan bírálta felül az I. fokú ítéletben gondosan levezetett jogsértő állapot miatt keresetünknek helyt adó rendelkező részt. A felülvizsgálati eljárás 2016-ban kezdődhet.

Szinkron-rendezők jogkezelésének felvétele

2015-ben a szinkron-rendezők megkeresték a FilmJUS-t azzal a kéréssel, hogy a szinkron(írók)-fordítókhoz hasonlóan ők is részesülhessenek jogdíjban. Az elnök a KÜGYÜ 2015. szeptemberi ülésén tájékoztatta a jelenlévőket erről a tényről, valamint arról, hogy a Vezetőség is megvitatta a kérelmet és nem látja akadályát a teljesítésének. A Küldöttgyűlés meghívottjaként Hamvas Dániel, a Színházi Dolgozók Szakszervezete Szinkron Alapszervezet képviselője tájékoztatta a jelenlévőket, hogy örülnek a FilmJUS nyitottságának, és közli, hogy előrehaladott tárgyalásokat folytatnak az EJI-vel, hogy a szinkron-színészek is részesüljenek jogdíjban. Elmondja, hogy egyetértene azzal, hogy a külföldi eredetű művek rendezőinek járó összeg 20%-át osszuk fel a szinkron-rendezők között.

Néhány küldött felvetette, hogy ez ügyben kell-e egyeztetnünk a velünk kölcsönösségi szerződéses viszonyban lévő, a rendezőket képviselő külföldi jogkezelőkkel.

KGy elmondta, hogy ilyen egyeztetési kötelezettségünk nincs, a kölcsönösségi szerződésekben rögzítettük, hogy a szerződő felek kölcsönösen elfogadják egymás Felosztási Szabályzatát, így ha a Küldöttgyűlés elfogadja az ilyen módon módosított Felosztási Szabályzatot, úgy az a benne foglalt határidővel hatályba is lép. A jelenlévő küldöttek elfogadják, hogy a FilmJUS módosítsa Felosztási Szabályzatát, úgy, hogy a külföldi eredetű művek rendezőinek járó jogdíjösszeget ossza meg 20-80% arányban, és a 20%-nyi összeget ossza fel a szinkron-rendezők javára. A küldöttek kérték, hogy

a menedzsment az így módosított Szabályzatot a KÜGYÜ legközelebbi ülésén terjessze a küldöttek elé elfogadásra.

A KÜGYÜ 2015. decemberi ülésén a küldöttek elfogadták a menedzsment által beterjesztett felosztási szabályzatot, amely szerint a külföldi eredetű művek után, a külföldi rendezőknek járó jogdíj-összeg 20%-a a szinkron-rendezőket illeti és köztük osztódik fel.

A menedzsment javaslatot tett az SzMSZ módosítására, miszerint az előállítók, és a tervezők mellett a szinkron-írók és -rendezők is alakíthassanak szekciót. Ennek szabályozása is hasonló a többi szekcióéval, azaz minimum 10 FilmJUS szinkron-író és/vagy -rendező tag megalakíthatja a szekciót és delegálhat egy tagot, tanácskozási joggal a KÜGYÜ mindenkori ülésére. A beterjesztést a küldöttek elfogadták.

III. AZ EGÉSZ BESZÁMOLÁSI IDŐSZAKRA KIHATÓ ESEMÉNYEK (2010-2015)

A FilmJUS által létrehozott szervezetek

A **FilmAgent Kft.** megalakulását egy 2005-ös Választmányi határozat alapozta meg, ekkor kapott felhatalmazást a Vezetőség, ill. az Elnök, hogy bejegyeztesse az ügynökséget a cégbíróságnál (a mozgóképszakma mindezidáig egyetlen ügynöksége). Mindez áthúzódott a 2006. év elejére. A Választmány május 16-i ülésén, a megbízott ügyvezető, Dr. Kiss Gabriella által benyújtott megvalósíthatósági tanulmány alapján zöld utat kapott az ügynökség a tevékenységre.

Ezt követően a FilmAgent Kft. cégbírósági bejegyzése 3MFt törzstőkével 2006. február 23-án megtörtént, a Választmány a benyújtott tanulmány alapján indíthatja el a tényleges tevékenységet. Prognosztizálható volt, hogy a FilmAgent tevékenysége első három évében valószínűleg még nem lesz önfenntartó, viszont célkitűzésként megfogalmazható, hogy azt követően a vállalkozás már nyereséges. A tevékenység végzéséhez a tervzet szerint a FilmJUS, mint a FilmAgent egyszemélyes alapítója, támogatást ad a Választmány által megszavazott mértékben, amely kölcsönt (a következő 1-2 évben még adottal együtt) a FilmAgent a későbbi nyereségéből majd visszafizet.

A FilmAgent néhány éves működéséből sajnos levonható volt az a következtetés, hogy jelenleg Magyarországon nem teremődtek meg a feltételei egy önfenntartó filmes ügynökség működésének. Miután a kereskedelmi televíziók saját gyártó bázist építettek ki maguknak, továbbá a közszolgálati televíziók sem váltak megrendelő televíziókká, az alkotók kénytelenek voltak bármilyen, akár számukra hátrányos tartalmú szerződéseket aláírni (csak példaként, alku nélkül el kellett fogadniuk a felajánlott honoráriumot, le kellett mondaniuk az egyes művek későbbi értékesítése után járó jogdíjakról, esetenként csak hosszú hónapok után kapták meg a szerződés szerinti jogdíjakat is, stb.). Ilyen kiszolgáltatott helyzetben egy ügynökségnek nem volt lehetősége az alkotók képviselőtére, továbbá olyan alacsonyok voltak a honoráriumok, hogy abból nem lehetett nyugat-európai, vagy amerikai mértékű ügynöki jutalékot kérni. Összefoglalva, nagyon kevés alkotó merete megkockáztatni, hogy ügynökségen át alkudjon a honoráriumáról, továbbá az a kevés alkotó, aki tagja volt az ügynökségnek, nem tudta eltartani azt.

A problémát tovább súlyosbította, hogy a 2011 év végén módosított Sztj. már nem tette lehetővé, hogy egy kjk támogasson egy, akárcsak nonprofit üzleti vállalkozást.

Mindezek figyelembevételével a FilmJUS Vezetősége 2012 márciusában úgy döntött, hogy felhatalmazza az elnököt a FilmAgent Nonprofit Kft. végelszámolási eljárásának megindítására.

2013 márciusában a FilmAgent Nonprofit Kft.-t hivatalosan törölték a cégnyilvántartóból

Filmjus Alapítvány és Filmesház Alapítvány

2011-ben vált publikussá az Sztj. módosításának tervezete, amelyben több, a jogkezelést hátrányosan érintő módosítás szerepelt, és a tervzet a felosztható jogdíjak esetében 5%-ra kívánta szűkíteni a jogkezelők által végezhető kulturális-szociális támogatási lehetőségeket. Az Sztj.-módosítás kapcsán a FilmJUS hivatalos dokumentumban tette meg megjegyzéseit, amelyben egyrészt felhívta a törvényalkotók figyelmét a káros hatásokra, másrészt javaslatokat tett a hatékonyabb működés érdekében. A teljes anyag a FilmJUS honlapján publikusan is olvasható.

Végül is a december elején elfogadott Szjt-módosítás gyakorlatilag egyetlen egy javaslatunkat sem fogadta be, a törvénymódosítás betérjesztői egy kivétellel átvitték akaratukat. Az említett kivétel is meglehetősen hátrányosan érinti az egyesület önálló és független működését. Az önálló képviselői indítvány hatására a törvény 10%-ban állapítja meg a kulturális-szociális célra, a jogdíjból levonható összeg nagyságát, de kötelezi a jogkezelő szervezetet, hogy ennek az összegnek a 70%-át az köteles átadni az NKA-nak (Nemzeti Kulturális Alap), aki a saját pályázati rendszerében osztja azt szét. Következésképp a törvény rendelkezése így a befolyt jogdíj 3%-ában maximálja a jogkezelő szervezetek szociális célra fordítható támogatását.

A menedzsmentnek nem voltak illúziói, hogy a politika keresztülviszi majd elhatározását, így még az Szjt módosítás előtt megoldást kerestünk a probléma kezelésére. Ez a gond fennállt nem csak a Filmjus Alapítvány, hanem a FilmesHáz további működtetése esetén is.

A FilmJUS felosztási szabályzata csak 2005-ben rendelkezett az 5 évnél régebbi, elévült jogdíjkövetelések sorsáról, miszerint azokkal a hatodik évben meg kell növelni az adott jogdíjévre vonatkozó, felosztandó jogdíjakat. Ebből következik, hogy a 2000 előtti elévült jogdíjakra és azok kamataira vonatkozóan már nincsenek jogosult igények, ezek az összegek az Egyesület fel nem osztandó vagyonát képezik, amely fölött önállóan rendelkezik, pontosabban az Egyesület közgyűlése rendelkezhet róluk.

A Vezetőség megbízásából az elnök megvizsgálta a megoldás jogi (kikérte egy független jogász szakvéleményét) és technikai lehetőségeit.

A javasolt megoldás szerint a Filmjus Alapítvány számára egy olyan nagyságú adományt kell adni, hogy annak hosszú távú lekötéséből származó kamatbevétele fedezze az éves működési és szociális támogatási tevékenységét. Ennek nagyságrendje évi 60MFt, ilyen nagyságrendű támogatást adtunk a Filmjus Alapítványnak. A 2012-es évre vonatkozóan ezt az összeget biztosítani kell, ugyanakkor a bank által ajánlott, lekötésből származó kamat 8% körüli lehet. Ezzel a megoldással a jövőben a Filmjus Alapítvány önfenntartóvá válik, a FilmJUS Egyesület pedig akár úgy is dönthet, hogy a továbbiakban semmiféle szociális támogatási tevékenységet sem végez.

A FilmesHáz további, problémamentes működtetése céljából a FilmJUS Egyesületnek létre kell hoznia az ún. FilmesHáz Alapítványt és a fentiekhez hasonló konstrukcióban biztosítania kell az önálló működés feltételeit. Első lépésként a bejegyzett alapítvány tulajdonába kell adni magát az ingatlant is, ezzel párhuzamosan biztosítani kell számára a 2012-es év működésének költségeit, ez az eddigi költségek figyelembevételével mintegy 20MFt, továbbá a hosszútávú lekötésre annyit, hogy biztosítva legyen az éves működés.

A két alapítvánnyal kapcsolatos javaslat megvitatására és elfogadtatására a Vezetőség rendkívüli közgyűlést hívott össze. A közgyűlés megvitatta a javaslatot és végül elfogadva azt felhatalmazta az elnököt, hogy tegye meg a szükséges lépéseket.

Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala

2011. január 1-től kezdődően a közös jogkezelők (kjk-k) felügyeletét elvették a kulturális tárcától (pontosabban immáron államtitkárságtól) és azt a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalához (SzTNH, korábbi nevén Magyar Szabadalmi Hivatal) telepítették és az új szervezet fenntartásához, kötelező befizetésként elvonják a kjk-k összbevételeinek 3 ezrelékét. Az SzTNH nagy elánal kezdett a munkába és a kjk-felügyelet közötti viszonyba, az Szjt-módosítás hatására is, számos változtatást vezetett be. A kapcsolat kialakítása nem volt problémamentes, de végül is, úgy tűnik konszolidálódott a helyzet. Ebbe az irányba mutat az is, hogy 2011. április 26-án stratégiai partnerségi megállapodást

kötött Budapesten a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala és tizenhat, a szellemi tulajdon védelmével foglalkozó szervezet, köztük a FilmJUS is.

A hivatalos kommuniké szerint a megállapodás elsődleges célja az volt, hogy a szellemi tulajdonjoggal kapcsolatos legfontosabb kezdeményezések megvalósításában (jogszabályok alkotásában) a témával foglalkozó szervezetek is aktívan közreműködjenek. A megállapodás alapját a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételtől szóló, 2010. évi CXXXI. törvény adja.

A gyakorlatban sajnos ez a célkitűzés csak részben valósult meg, az illetékesek ugyan megküldték véleményezésre a tervezett törvény- ill. jogszabály-módosításokat, de olyan rövid határidőket adtak azok tanulmányozására és a válaszra, hogy nem volt mód elmélyült véleményalkotásra.

Végül a kormányzat mandátumának 2014-es megszűnésekor hivatalosan a megállapodás is hatályát veszette, ugyan alkalmanként ezt követően is kikérték a kjk-k véleményét egyes jogszabály módosítások alkalmával.

A kjk-k felügyeletének átvételét követően az SzTNH minden évben lefolytatott egy ún. felügyeleti eljárást, megvizsgálva az egyes jogkezelő szervezetek egész évi tevékenységét. Ebből a célból kezdődött el annak a beszámoló-sablonnak a megtervezése és bevezetése, amelyet a Hivatal a PwC-vel végeztetett el (lásd ➡ p11. 2014. év, SzTNH).

Az elmúlt 5 évben lefolytatott valamennyi felügyeleti eljárást lezáró megállapítás szerint a FilmJUS tevékenysége megfelelt a törvényi előírásoknak.

Mindez elmondható arra a különleges eljárásra is, amelyet az SzTNH indított a FilmJUS ellen, kifogásolva a 2011. decemberi rendkívüli közgyűlési határozatokat. Első lépésként az SzTNH a FilmJUS törvénytelen működésére hivatkozva feljelentést tett a Legfőbb Ügyészségnél. Az Ügyészség elutasította az üggyel való foglalkozást, hatáskör hiányára hivatkozva.

Második lépésként az SzTNH független könyvszakértőt bízott meg, hogy vizsgálja meg a FilmJUS megalapításától kezdődően a pénzügyi beszámolókat, igazolandó, hogy a FilmJUS rendkívüli közgyűlése törvénytelenül járt el a 2011. decemberi határozataival (ezek a határozatok tőkésítették fel a Filmjus Alapítványt és a FilmesHáz Alapítványt, megteremtve a független működés hosszú távú lehetőségét).

A több mint egy évig tartó eljárás végén, miután a könyvszakértői vizsgálat is alátámasztotta a FilmJUS álláspontját, az SzTNH az eljárást a FilmJUS elmarasztalása nélkül, mintegy felmentve a felhozott vádak alól, lezárta. (lásd ➡ p7, 2013. év, SzTNH)

Az Agicoa-FilmJUS konfliktus lezárása

2011 folyamán az SzTNH belefolyt a FilmJUS-nak az Agicoa-val (Association of International Collective Management of Audiovisual Works) való vitájába is. Az ügy előzménye, hogy az Agicoa kérte az SzTNH-t, hogy tartson egy meghallgatást, ahol mindkét fél elmondhatja álláspontját. Erről a megbeszéléstről hivatalos jegyzőkönyv is készült, amely rögzítette a felek hivatalos álláspontját. Ennek figyelembevételével a FilmJUS egy szerződéstervezetet készített az Agicoa-val való megegyezés érdekében. Ebben a tervezetben gyakorlatilag elfogadtuk az Agicoa lényegi felvetéseit, ill. néhány dologban kompromisszumot ajánlottunk. Az Agicoa kérése volt, hogy a jövőben a külföldi előállítóknak járó, kábeltelevíziós jogcímen járó teljes összeget ne a FilmJUS fizesse, hanem azt közvetlenül az Artisjustól kapja meg, továbbá az eddigi 50-50%-os megosztást, fokozatosan 40-60%-ra változtassuk. Ezekben a pontokban lényegében meg is egyeztünk, amikor is az Agicoa egy új, addig fel sem merült követeléssel állt elő, amelyek egyrészt túlnyúltak a Agicoa-Artisjus-FilmJUS viszonyon, másrészt a FilmJUS számára teljességgel elfogadhatatlanok voltak. Az Agicoa egyrészt szerette volna megszerezni a külföldi előállítóknak járó üres-hordozó jogdíjakat is, másrészt ki akarta nyilván-

nítani, hogy a törvényben rögzített elsődleges felosztás 13%-a elfogadhatatlan az előállítók számára és mind az Artisjus, mind a FilmJUS fogadja el az Agicoa ezirányú követelését. Itt megrekedtek a tárgyalások, ezt a folyamatot és tényt rögzíti az említett, az SzTNH-nak írt levél, amelyet természetesen megküldtünk az Artisjusnak és az Agicoa-nak is. Több hónapos szünet után, az Agicoa decemberben hajlandó volt aláírni a már korábban megszületett egyezséget, amely nem tartalmazza az új követeléseket, így véglegesen lezárult a több mint egy évtizedes vita. Az egyezséget aláírta az Artisjus is, és végül dr. Bendzsel Miklós, az SzTNH elnöke is ellenjegyezte.

A szerződés aláírását és az abban foglaltak teljesülését követő időben semmilyen konfliktus sem merült fel az Agicoa-FilmJUS viszonyában, ez részben annak is köszönhető, hogy az Agicoa menedzsmentjéből kikerültek azok a militáns vezetők, akikkel évek során elmergesedett a viszonyunk, másrészt az Agicoa saját maga által vallott policy-je is kevésbé konfliktusossá vált.

A televízió-szervezetek adatszolgáltatása

A FilmJUS sok-sok éven át hordozott problémája részben megoldódott az MTVA-val megkötött szerződéssel. Mindeddig a DunaTV kivételével a TV-szervezetek nem voltak hajlandók adatot szolgáltatni az általuk sugárzott művekről, ezzel nagyon megnehezítve az adatrögzítő munkát és a felosztások után sok reklamáció érkezett a hiányos adatok miatt. Ez a tény – a FilmJUS önhibáján kívül – sok esetben rossz fényben tüntette fel a jogkezelői munkánkat, másrészt töménytelen felesleges munkát rótt a munkatársakra, akik minden esetben megpróbálták korrigálni a hibákat.

A közszolgálati televíziók egy szervezetben történt összevonása és a menedzsment megváltozása nyomán az MTVA hajlandónak mutatkozott a rendszeres adatszolgáltatásra és ezt egy hosszú folyamat végén szerződésben is rögzítettük.

A kereskedelmi televíziók a mai napig sem hajlandók ugyanerre az adatszolgáltatási megállapodásra, ezért a FilmJUS több alkalommal is javasolta, hogy az adatszolgáltatási kötelezettséget törvényi úton kellene megfogalmazni. Sajnos az SzTNH, a FilmJUS-nak tett ígéretei ellenére sem volt hajlandó felvetni a kérdést a több Sztj-módosítás alkalmával sem.

2016-ban vélhetően megoldódik ez a probléma. Az EU-tagországoknak ez év április közepéig kodifikálniuk kell a közös jogkezelésre vonatkozó EU-direktíva előírásait, többek között a műsor-sugárzó szervezetek kötelező adatszolgáltatását is. Reménykedünk, hogy ezt követően az egyes kereskedelmi televíziók, ill. a nekik műsort gyártók hajlandók lesznek rendszeresen adatot szolgáltatni a sugárzott művek alkotóiról.

A FilmJUS csatlakozása nemzetközi szervezetekhez és adatbázisokhoz

A FilmJUS több, szakosított nemzetközi szervezet tagja.

Ezek közül is a **CISAC** (Confédération Internationale des Sociétés d'Auteurs et Compositeurs; International Confederation of Authors and Composers Societies) a legszámottevőbb. 1926-ban alapították Párizsban, jelenlegi elnöke Jean Michel Jarre. Legnagyobb közös jogkezelőket képviselő szervezet. Minden kontinensen van tagszervezete, a tagszervezetek működésének támogatása és egysegítésére a célja, közös szabályrendszereken keresztül. 120 országból mintegy 230 tagszervezete van. A FilmJUS 2010 óta tagja.

2015-ben (sorsolásos alapon) a CISAC részleteiben is megvizsgálta a FilmJUS tevékenységét. Február 11-12 között Mitko Chatalbashev, a CISAC európai regionális igazgatója látogatást tett a FilmJUS-nál és az előzetesen megküldött check-list alapján részletesen megvizsgálta a FilmJUS valamennyi hivatalos iratát, szabályzatát, valamint az általa követett működési gyakorlatot.

A vizsgálat eredményeként a CISAC alapvetően meg volt elégedve a FilmJUS működésével, csupán néhány apróbb változtatást, ill. pontosítást kért a szabályzatokban és a publikus honlapon, leginkább annak angol nyelvű verziójában. A FilmJUS ezeket a változtatásokat 2015 első félévében elvégezte.

A **FERA** (Federation of European Film Directors) 1980-ban jött létre. 37 rendezőket képviselő társaságot egyesít 29 országból, ez közel 20.000 európai rendező képviselését jelenti.

A FilmJUS 2009-től kezdve pártoló tagja a szervezetnek.

SAA (Société des Auteurs Audiovisuels) - Audiovizuális Alkotók Egyesülete

Az audiovizuális alkotókat képviselő közös jogkezelő szervezetek alapították azzal a céllal, hogy biztosítsa az alkotók jogdíjhoz való jogait, valamint kezdeményező szerepet töltsön be az alkotók vagyoni és művészeti érdekei érvényesítése terén Európában.

2011 áprilisától állunk velük kapcsolatban.

Az elmúlt évtizedben több nemzetközi adatbázist hoztak létre egyrészt a kész audiovizuális művek egyértelmű azonosítása, másrészt az alkotók egységes kataszterének létrehozása céljából.

A FilmJUS több ilyen adatbázisba küld adatot, valamint használja az ennek fejében rendelkezésre álló adatbázist. Folyamatosan szolgáltatunk adatot az **IDA** (International Documentation on Audio-visual works = Nemzetközi Audiovizuális Művek adatbázisa) nevű rendszernek. Célja, hogy az adatbázisba kerülő művek egyedi azonosítót kapnak így a más országokbeli jogkezelők ennek alapján egyértelműen azonosítani tudják az egyes műveket. Ez nagyban segítheti a nemzetközi jogérvényesítést.

A FilmJUS évente egyszer, a jogdíjfelosztás után küld adatokat, ugyanakkor folyamatos hozzáférése van a nemzetközi rendszerhez.

Az IDA rendszerhez kapcsolódik az **IPi** (Interested Party Information system), amelyik az IDA rendszerben lévő művek alkotóinak adatbázisa. A CISAC erősen szorgalmazza, hogy valamennyi közös jogkezelő szervezet működjön együtt a nevezett két adatbázissal, megkönnyítendő a művek és a szerzők beazonosítását, javítva ezáltal a jogdíjfelosztás hatékonyságát, találati pontosságát.

ISO-minősítés

2009-ben a jogkezelők működési környezetének várható változása és a működéssel kapcsolatos bizonyos elvárásoknak (új felügyeleti rendszernek, továbbá a bevezetendő EU-elvárásoknak) való megfelelés (úm. a működés átláthatóságának és hatékonyságának növelése) miatt felmerült a minőségbiztosítás FilmJUS-ba való bevezetésének igénye.

A FilmJUS, elsőként a jogkezelők között, 2009 év végén bevezette az ISO 9001 minősítési rendszer szerinti irányítási rendet. Ez egyértelműen igazolta azt, hogy a FilmJUS vezetése átláthatóan és hatékonyan szándékozik működni. Ezt szolgálja a teljeskörű tájékoztatást nyújtó, rendszeresen frissített honlapunk is (www.filmjus.hu).

2015 év végén – immáron hatodszor – a FilmJUS sikeresen erősítette meg minőségirányítási rendszerének ISO tanúsíttóságát.

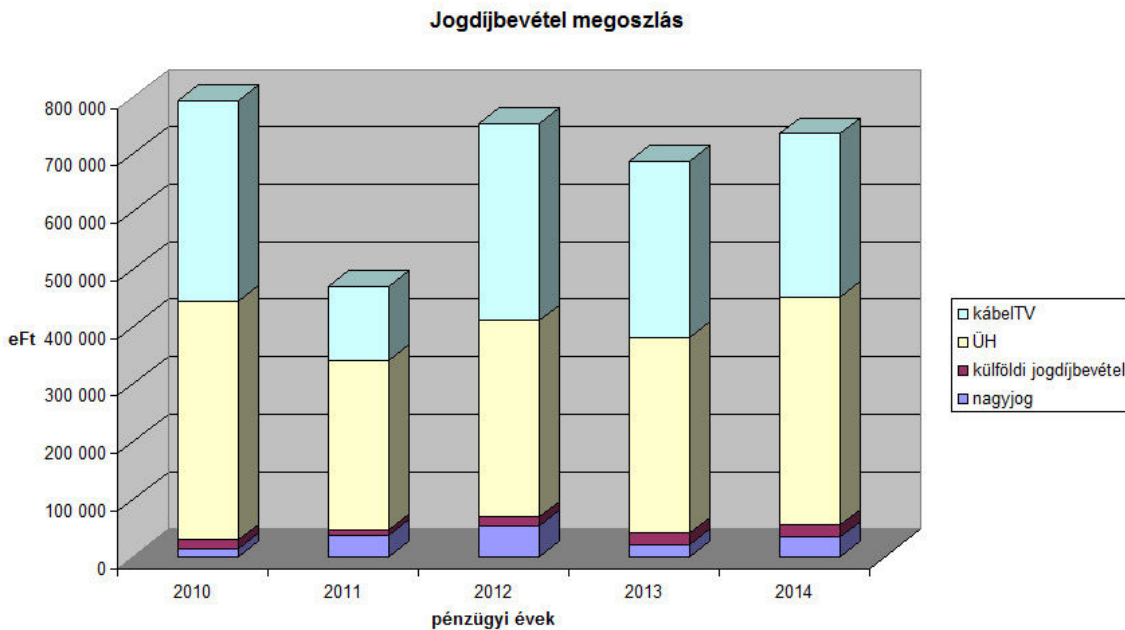
A nemzetközi porondon is a legnagyobb tanúsító szervezet, az Acton, MA (USA) székhelyű **NQA** (National Quality Assurance) magyarországi kizárólagos képviselőjeként, az Első Magyar Tanúsító Kft. által auditált, az ISO 9001:2008 szabvány követelményeinek megfelelő irányítási rendszer is igazolja, hogy a FilmJUS mindent elkövet a hatékony és átlátható tevékenység-folytatás érdekében.

Pénzügyi adatok

Előre kell bocsájtani, hogy a FilmJUS éves beszámolóit, mérlegeit, azok kiegészítő mellékleteit, továbbá a Felügyelő bizottság jelentései publikusak, azok megtekinthetők a FilmJUS honlapján (http://www.filmjus.hu/6_jegyzokonyvek/jegyzokonyvek_0.htm)

A FilmJUS éves pénzügyi terveit meglehetősen nehéz elkészíteni. A fenntartásra szánt kiadások meglehetősen pontossággal tervezhetők, ugyanakkor a jogdíj bevételek és jogdíjkifizetések mértéke nehezen prognosztizálható, nagymértékben a FilmJUS-on kívülálló okok befolyásolják.

Az alábbi diagram jól példázza a fenti állítást.

A jogdíjbevételek nagy részét az ún. kisjogok (üres hordozó és kábelTV jogdíjak) teszik ki, hozzájuk képest nagyságrenddel kisebb az ún. nagyjogok (ú.m.: ↪ Filmalkotások sugárzással, vezeték útján vagy más hasonló eszközzel vagy módon történő nyilvánossághoz közvetítése ↪ Filmalkotások egyes nyilvános előadással történő felhasználása ↪ Filmalkotások analóg vagy digitális hordozón (videoCD, CD-R, DVD, BluRay) többszörözött példányonkénti terjesztése ↪ Filmalkotások nyilvánosság számára lehívással ("on-demand") hozzáférhetővé tétele) után befolyó jogdíjak és a külföldről érkező jogdíjak mértéke.

A szerzői jogok utáni éves bevételek nagysága (amelyet az Artisjus szed be és a törvényben rögzített arányokban oszt szét az egyes jogosulti körök között) erősen függ a jogdíjfizetésre kötelezettek fizetési hajlandóságától, a beszedés hatékonyságától, a beszedés időpontjától, és nem utolsósorban a jogdíjakat terhelő állami elvonások mértékétől (ez utóbbira lásd ↻ p9.; Üres hordozó jogdíjak egységes elvonása).

A jogdíjbevételek mellett a FilmJUS-nak egyéb forrásból is származnak bevételei, ezek közül a legszámottevőbb a kamatbevétel. 2011-ben, amikor a FilmJUS feltökésítette az általa alapított két alapítványt és az átadott összeget 10 évre lekötötte, egyidőben a saját maga rendelkezésére álló pénzüsszegek nagyobb részét is lekötötte, az akkori viszonyok között is számottevő kamattal. Ez utólag nagyon hasznos lépésnek bizonyult, hiszen a lekötött összeg akkori, 10 évre megállapított kamata ma már lényegesen meghaladja a mai kamat-nagyságokat.

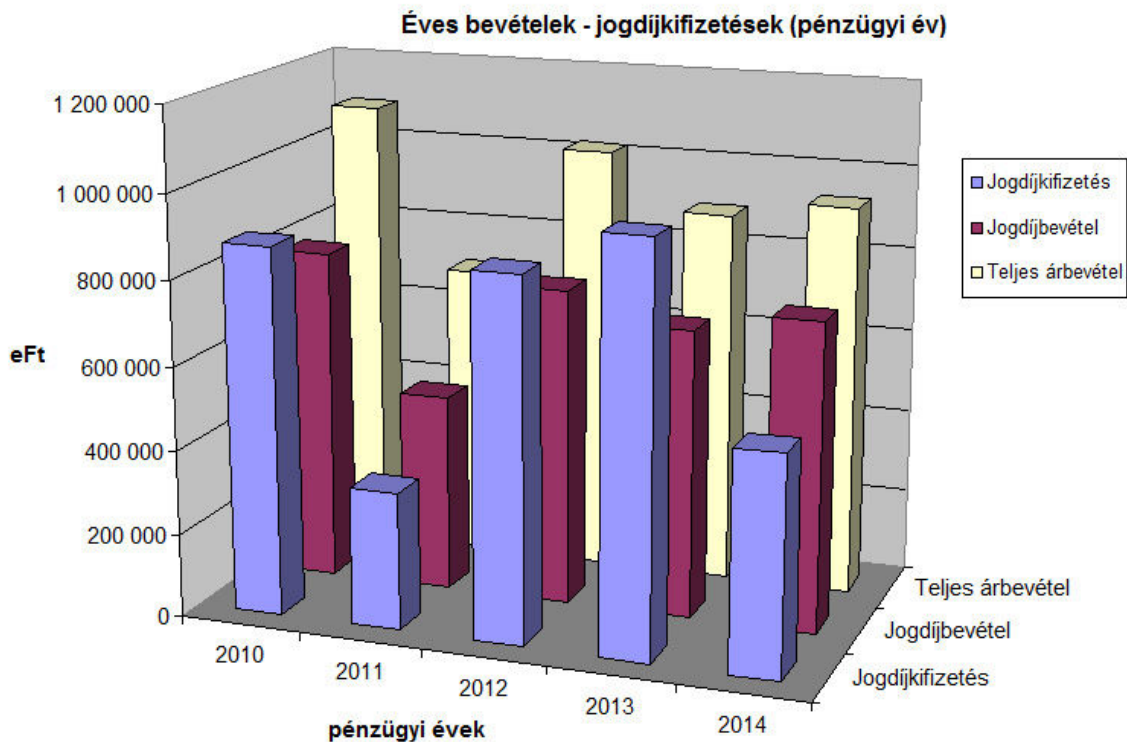
A kamatbevételen túl a FilmJUS-nak tagdíjbevétele is van, de ez, a többi bevételhez képest nem számottevő.

Az alábbi diagramon jól látható a FilmJUS évenkénti teljes árbevételének és a jogdíjbevételeknek az aránya, továbbá az egyes években kifizetett jogdíjösszegek nagysága.

Az ábrából látható, hogy a vizsgált évek közül három esetben a jogdíjkifizetés összege meghaladja a jogdíjbevétel nagyságát, sőt egyik évben (2013-ban) még a teljes bevételét is.

Ennek két oka is van, egyrészt a jogdíjkifizetések (leginkább a külföldi jogosultak irányában) áthúzódhat a következő évekre, amikor is a kumulálódó jogdíjakat egy összegben fizetjük ki az érintett külföldi jogkezelőknek, másrészt az egyes jogdíjvekre felosztásra kerülő jogdíjakhoz hozzáadjuk az ún. elévült jogdíjakat és az előző évben realizált kamat jogosulti körre eső arányos részeit is.

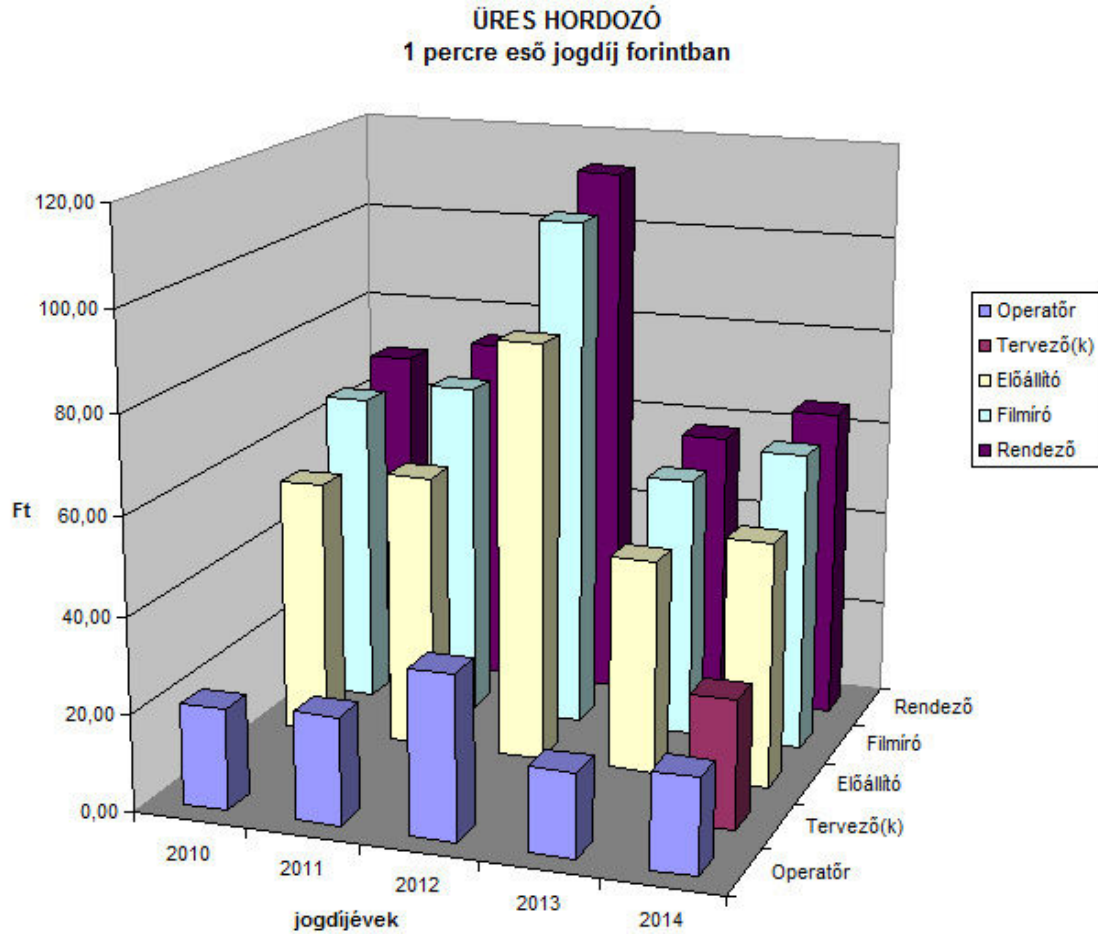
Magyarázatként, elévülté nyilvánul az a jogdíj, amely jogosultját 5 éven át nem találjuk, vagy, mert a személy nevét sem tudjuk, vagy, mert nem ismerjük az elérhetőségét. Megjegyzem ezek legnagyobb részt külföldi jogosultak, leginkább olyan országokból, ahol nem létezik közös jogkezelő szervezet, így nincs, akivel kölcsönösségi szerződést lehetne kötni (lásd a beszámoló végén a FilmJUS külföldi, szerződéses partnereit).

Az egyes jogdíjvekre szerinti felosztások jellemző adata az 1 percre eső jogdíjak mértéke. Ezek nagysága függ az adott jogdíjvegre beszedett jogdíjak, valamint a hozzáadott elévült jogdíjak és kamatbevételek összegétől (ez az ún. felosztható jogdíj), az abban a jogdíjévben, a monitorozott csatornákon futó, jogosult művek hosszától és értelemszerűen az adott műveknek (a felosztási szabályzatban meghatározott) súlyozásától. Minél több a felosztható jogdíj, annál nagyobb az 1 percre eső jogdíj és minél több jogosult művet sugároztak az adott évben, annál kevesebb az 1 percre eső jogdíj mértéke. Itt kell megjegyezni, hogy a FilmJUS az NMHH (Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság) által

országosnak minősített, nem kódolt csatornákat, továbbá 2014-től a kódoltan sugárzó M3 csatornát monitorozza.

Az alábbi táblázatok, és azok diagramjai mutatják az egyes jogdíjvekre vonatkozó jogdíjfelosztások által számított, 1 percre eső jogdíjakat (ez értelemszerűen a 100% súlyozású művekre vonatkozik).

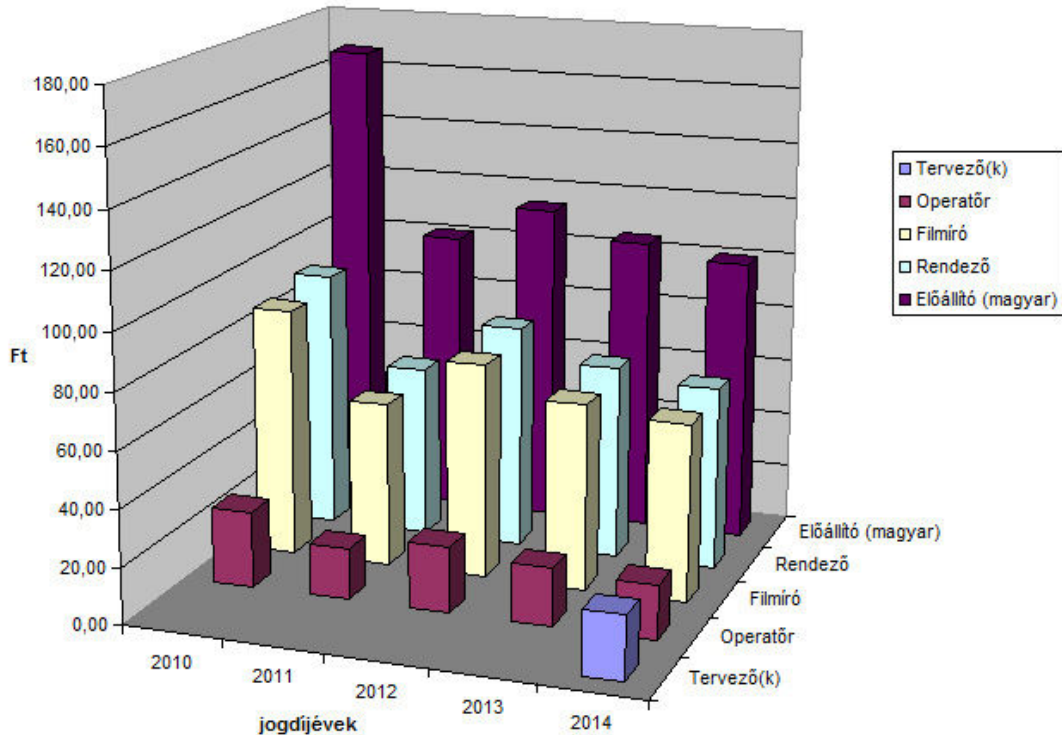
forintban

	2010	2011	2012	2013	2014
Operatőr	20,76	22,13	33,75	17,29	19,43
Tervező(k)					26,50
Előállító	53,33	56,85	86,70	44,43	50,65
Filmíró	65,63	69,97	106,71	54,68	62,34
Rendező	69,49	74,08	112,97	57,90	65,06

Megjegyzés:

a díszlet-és jelmeztervezők részére először a 2014-es jogdíjvegre vonatkozóan végeztünk jogdíjfelosztást, a köztük lévő megosztás 50-50%.

**EGYIDEJŰ TOVÁBBKÖZVETÍTÉS (kábelTV)
1 percre eső jogdíj forintban**

forintban

	2010	2011	2012	2013	2014
Tervező(k)					22,23
Operatőr	26,75	17,98	23,19	20,39	19,32
Filmíró	88,17	58,21	75,95	65,79	62,69
Rendező	92,13	60,83	79,37	68,75	64,69
Előállító (magyar)	167,37	100,88	113,94	104,91	100,13

Megjegyzés:

Az Agicoa-val történt konfliktus lezárását követően az előállítóknak járó kábelTV-jogdíjakat, szerződésben rögzített arányban megoszlik a külföldi és a belföldi eredetű művek előállítói között, a külföldieknek járó jogdíjösszeget az Artisjus közvetlenül az Agicoa-nak utalja. A megosztási arány a szerződés megkötésének évében 50-50% volt, ez 2015-re fokozatosan 40-60%-ra módosult.

Eszerint a 2010-es jogdíjévtől kezdődően a FilmJUS csak a belföldi eredetű művek előállítóinak végez felosztást és jogdíjkifizetést. Ugyancsak a fent említett megállapodás alapján az Agicoa viszont átutalja a FilmJUS-nak a külföldön vetített magyar filmek előállítóinak járó jogdíjakat, amelyet a FilmJUS fizet ki az érintetteknek.

A FilmJUS tagjai

A FilmJUS-nak 2015 végén **1825** természetes személy és **148** filmgyártó cég tagja volt.

A jogosultak közül 1221 személy rendezőként, 696 személy operatőrként, 1228 személy filmíróként, 54 személy szinkron-íróként, 60 személy tervezőként (díszlet- és/vagy jelmeztervező), továbbá 147 jogutódként szerepel az adatbázisunkban.

Értelemszerűen egy-egy alkotó többféle minőségben is szerepelhet.

Elhunytak

Az alábbi, szomorú névsor tartalmazza azon volt FilmJUS-tagok nevét, akik 2010 után távoztak az élők sorából. Emléküket megőrizzük.

Badal János, Banovich Tamás, Barta Lajos H., Bednai Nándor, Bíró Miklós,
Bogáti Péter, Bokor Péter, Czigány Tamás, Czóbel Anna, Csepela Árpád,
Csőke József, Dióssi Ferenc, Fátyol Tivadar, Fejes Endre, Fellegi Tamás,
Foky Ottó, Gémes József, Glósz Róbert, Gombos László, Gyertyán Ervin,
Hazai Attila, Herskó János, Illés Györgyné, Kállai István, Keleti Mártonné,
Kézdi-Kovács Zsolt, Kiss Lajosné, Komáromy Poros László, Krajcsi Tímea,
Kremsier Edit, Lestár János, Lőrincz József, Magyar Tamás, Mahr Gyula,
Mátray Mihály, Mészáros Gyula, Moóri Sándor, Nagy Viktor, Neményi Ferenc,
Németh Viktor, Onnig Diramerján, Palásthy György, Paulus Alajos,
Polgár András, Schwajda György, Sík Igor, Sipos András, Sós Mária,
Szabó Szabolcsné, Szécsényi Ferenc, Szirtes János, Szőnyi G. Sándor,
Szűcs László, Tóth Zsuzsa, Tubay László, Üveges Nóra, Vámosi András,
Vértessy Sándor, Vészi János, Wilt Pál, Xantus János, Zsombolyai János

Külföldi jogkezelők és a velük kötött kölcsönösségi szerződések kiterjedése

(2015. december 31-i állapot)

ARGENTORES (**Argentína**; forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
DAC (**Argentína**; rendezők üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
ASDACS (**Ausztrália**; rendezők üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
AWGACS (**Ausztrália**; forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
VDFS (**Ausztria**; rendezők, operatőrök, és tervezők üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
LITERAR-MECHANA (**Ausztria**; forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
SABAM (**Belgium**; rendezők és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
FILMAUTOR (**Bulgária**; rendezők, operatőrök és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
DILIA (**Csehország**; rendezők és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
OOA-S (**Csehország**; operatőrök üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
ALCS (**Egyesült Királyság**; forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
DPRS [2008. májustól DirectorsUK] (**Egyesült Királyság**; rendezők üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
EAÜ (Észtország; rendezők, operatőrök, és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
KOPIOSTO (**Finnország**; rendezők, operatőrök, és forgatókönyvírók kábelTV jogdíjai),
RIGHT BACK FILM (**Franciaország**; előállítók üreshordozó jogdíjai)
SACD, SCAM (**Franciaország, Belgium, Luxembourg, Monaco, francia anyanyelvű kanadaiak**; rendezők és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
VEVAM (SEKAM) (**Hollandia**; rendezők, forgatókönyvírók és előállítók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
DHFR (**Horvátország**; rendezők, operatőrök és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
SDCSI (**Írország**; rendezők kábelTV jogdíjai),
CSCS (**Kanada**; forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
DRCC (**Kanada** (nem francia nyelvű kanadai filmek); rendezők üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
ZAPA (**Lengyelország**; rendezők, operatőrök, forgatókönyvírók és előállítók üreshordozó jogdíjai, rendezők, operatőrök és forgatókönyvírók kábelTV jogdíjai),
AKKA/LAA (**Lettország**; rendezők és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
LATGA-A (**Litvánia**; rendezők és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
ASDAC (**Moldávia**; rendezők, operatőrök, forgatókönyvírók és előállítók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
VGF (**Németország**; előállítók üreshordozó jogdíjai),
VG-Bildkunst (**Németország**; rendezők és operatőrök üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
VG Wort (**Németország**; forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
SPA (**Portugália**; rendezők és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
SGAE (**Spanyolország**; rendezők és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
DAMA (**Spanyolország**; rendezők és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
SSA (**Svájc, Liechtenstein**; rendezők, operatőrök és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
Suissimage (**Svájc, Liechtenstein**; rendezők, operatőrök, előállítók és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
Swissperform (**Svájc, Liechtenstein**; előállítók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
LITA (**Szlovákia**; rendezők és operatőrök üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
AuPO CINEMA (**Ukrajna**; rendezők, operatőrök és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai)